

„French Open sakrita viss, kas varēja sakrist. Vēriens milzīgs, auditorija fenomenāla, tenisa superzvaigznes uz katra stūra! Aļonas Ostapenko čempiones tituls visu padarīja vēl skaistāku. Tas ir augstākais punkts, kurā esmu bijis,” saka sporta žurnālists, Skrundas puses novadnieks **MATĪSS TIMOFEJEVS.**
→ 6.–7. lpp.

KO NEZINĀM PAR ZĀLĒM?

legādājoties tās, pirmais ir ārsta viedoklis, bet Latvijas zāļu reģistrā paši varam apskatīt, cik tās maksā un vai ārsta izrakstītākās ir lētākās. Meklējiet vietnes **www.zva.gov.lv** sadaļā *Reģistrs!*

Zāļu valsts aģentūra

→ 5. lpp.

Kurzemnieks

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Nr. 46
(11 282)

Cena
0,68 eiro

Pirmdiena, 2018. gada 23. aprīlis

Grib, lai ātrāk būtu tīrs

Šosestdien, 28. aprīlī, Kuldīgā notiks festivāls *Lido zivis*, tāpēc Lielā talka pie mums notika jau pagājušonedēļ.

Kuldīgas Sv. Katrīnas draudze sestdien talkā uzposa dievnama apkārtni.

Kā stāsta novada domes vides speciāliste Dace Jansone, iniciatīvu sākot apkārtni izrādījušas gan skolas, iestādes un uzņēmumi, gan iedzīvotāju grupas, draudzes, biedrības, garāžu kooperatīvi utt. Turklāt valsts svētku dēļ sestdienu bija darbdiena, un to daudzi izmantoja atkritumu savākšanai pilsētas parkos, dārzos, Ventmalā, privātās un sabiedriskās vietās. Daudzi strādāja jau visu nedēļu, dienās

vai vakaros izmantojot no darba brīvos brīžus. Kuldīgas Sv. Katrīnas draudzes lietvede Gunta Birze atzīst: „Baznīcas apkārtni mēs jau koptu arī tad, ja nebūtu tādas Lielās talkas. Gribas, lai ir tīrs un sakopts, jo te daudz tūristu staigā. Tomēr kopīgam uzmundrinājumam ir būtiska nozīme – iesaistās plašāka sabiedrība, var izdarīt vairāk, ir labāka organizēšana. Sagrābtās lapas uzreiz var salikt maisos, vējš

tās neizgaiņās kā citkārt.”

Pēc *Kuldīgas komunālo pakalpojumu* ziņām novadā bija pieteikts ap 40 kopjamu vietu un izsniegts gandrīz 2000 maisu. Pieredze rāda, ka vēlāk, apkopojot talcinieku sniegtās ziņas, skaits ir daudz lielāks.

Dainas Tāfelbergas teksts un foto

Agrākais kuldīdznieks, rotkalis **ANDRIS GAROKALNS** ir Liepājas mūzikas, mākslas un dizaina vidusskolas metāla izstrādājumu dizaina programmas vadītājs. „Pienācis brīdis, kad šķiet – rotaslietām atkal vajadzētu atrast vairāk laika.”

→ 8. lpp.

Kuldīgas 2. vidusskolas 12.n jeb neklātienas klasē mācās jaunieši katrs ar savu pilngadīga cilvēka pieredzi, bet vienotu atziņu, ka izglītība ļoti vajadzīga.

→ 10. lpp.

Trešdien, 25. aprīlī:

- Jaunieši ciemos pensionātā.
- Turlavā grib, lai ieklausās.
- Kādas pārmaiņas rosina Eiropā.
- Pavasara sēja.

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Kā izdevusies e-veselība?

Kārlis Komarovskis,
tāl. 63350567;
redakcija@kurzemnieks.lv

E-veselības datortīkla sistēma, kurā receptes un darba nespējas lapas ārsti izraksta elektroniski, valstij izmaksājus aptuveni 15 miljonus eiro, turklāt katru gadu papildu nauda jātērē, lai to uzturētu, vēsta Latvijas sabiedrisko mediju portāls. Ja būtu palikusi vecā sistēma, kad receptes un slimības lapas tika rakstītas ar roku, valsts kasē ietaupītos milzīga summa.

„Vai 15 miljoni eiro bijis veiksmīgs ieguldījums e-veselībā?”

Taču tehnoloģiju attīstība ir neizbēgama, un progress arī nepieciešams. Galu galā Latvijas veselības sistēma pasaulē tiek vērtēta diezgan augstu. Ja gadījies saslimt, domājams, ka pluss šai sistēmā ir iespēja izlaist posmu, kurā obligāti jāapmeklē ģimenes ārsts, lai saņemtu zāļu recepti un slimības lapu. Pietiek ar zvanu ārstam un aptiekas apmeklējumu.

Bet, kā jau ar tehniku mēdz notikt, sistēmā gadās kļūdas. E-veselība nav izņēmums. Gada sākumā, kad tās ieviešana un lietošana bija obligāta visiem ārstiem, tā nespēja tikt galā ar darba apjomu. Lai pacienti saņemtu e-recepti un elektronisko darba nespējas lapu, nācās gaidīt vairākas

stundas. Lai gan kopš sistēmas ieviešanas pagājuši jau četri mēneši, tomēr arvien dzirdēts, ka tā mēdz niķoties. Dažiem gadījies aiziet uz aptieku un no farmaceita saņemt atteikumu: e-recepte nav saņemta, zāles izsniegt nevar. Interesanti, ka aprīļa sākumā parādījās ziņa: izrakstīti jau trīs miljoni e-recepšu.

Cik man pašam bijusi darīšana šo sistēmu, tā likusies diezgan ērta. Uzturoties Rīgā, ģimenes ārsta apmeklējums dzimtajā Kuldīgā bieži ir visai sarežģīts. Tomēr šī sistēma ne tikai palīdz dabai, ietaupot tūkstošiem tonnu papīra, bet arī atrisina attāluma problēmu. Ārsts datorprogrammā ievada zāļu nosaukumu, un pacients var doties uz tuvāko aptieku, kur, uzrādot personas dokumentu, zāles saņem. Vēl viena priekšrocība: e-veselība darbojas visu diennakti. Līdz ar to ārsti un farmaceiti to var izmantot 24 stundas atbilstoši savam darba laikam.

Bet pieradumu izskaust ir visai grūti. Proti, ārsti receptes un slimības lapas allaž rakstījuši ar roku, un e-veselībā tas neiet tik ātri, cik vēlētos, pacientam tā paildzinot apmeklējumu. Galīgais novērtējums būs iespējams pēc ilgāka laika, kad ārsti, farmaceiti un pacienti būs ar jaunumiem apraduši un pa īstam sapratuši e-veselības plusus un mīnus.

MANUPRĀT

Kā ar veselo saprātu?

Ik rītu, kā veru vaļā e-pastu no Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta, tā starp visiem Kurzemes notikumiem acis uzreiz meklē mūspuses ziņas. Un – smejies vai raudi, bet vienmēr atrod. Tā, piemēram, naktī uz pagājušo piektdienu visā Kurzemē bijuši septiņi kūlas ugunsgrēki, divi no tiem Kuldīgā, Planīcas ielā, un Skrudas novada Raņķu pagastā. Lai vai cik par to runāts un rakstīts, bīstamais paradums turpinās gadu no gada... Kāda *Kurzemnieka* lasītāja viendien uz redakciju atnesa jau pasenu kalendāru, kurā teikts: katrā kvadrātmetrā aizdedzinātas aizaugušas noras iet bojā ap 140 sugu dzīvnieku, tostarp ap 20 dažādu vaboļu. Taču dabā, dzīvodami katrs savu dzīvi, tie veido pienācīgus apstākļus saviem pēcnācējiem un citām dzīvām būtnēm. Katru gadu izdedzinātās vietas kļūst vienvēidīgākas, sugām nabadzīgākas. Un kur nu vēl nodegušie meži, ēkas, sadegušie lopbarības krājumi un lopi! Cilvēcei kopumā veselais saprāts taču piemīt – tā gribētos domāt. Bet, redzot kārtējo kūlas ugunsgrēku, nūdien rodas šaubas.

Daiga Bitiniece, tālr. 63350567;
daiga.bitiniece@kurzemnieks.lv

Kurzemnieks
Kuldīgā, 1905. gada ielā 19, LV-3301

Galvenā redaktore Daiga Bitiniece – 63350567;
redakcija@kurzemnieks.lv; reklāmas nodaļa – 63324881;
sludinājumi@kurzemnieks.lv

Izdevējs – SIA *Jaunais kurzemnieks*. Reģ. apl. nr. 1400. Iznāk pirmdienās, trešdienās, piektdienās. Pārpublicējot atsauce uz *Kurzemnieku* obligāta. Iespiests SIA *Poligrāfijas grupa Mūkusalā*, Rīgā, Mūkusalas ielā 15a. Metiens – 3502.

TRĪS VIEDOKĻI

18. un 19. aprīlī Eiropas Ceļu policijas tīkla rīkotajā ātruma kontroles maratonā pastiprināti reidi tika rīkoti arī Latvijā. Kāda ir autovadītāju braukšanas kultūra?

AR NETRAFARĒTAJĀM NOĶER VAIRĀK

1 Mareks Vītols, Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes patruļpolicijas nodaļas priekšnieks:

– Maratons notika 24 stundas. Kurzemē par ātruma pārsniegšanu uzrakstīti 164 protokoli. Nevar teikt, ka tas ir daudz. Cilvēki bija brīdināti, ļoti daudzi automašīnu vadītāji brauca ar atļauto ātrumu. Bet tas neparāda situāciju ikdienā. Pagājušogad noķerti 11 045 ātruma pārkāpēji, šogad trīs mēnešos – 2452, un tas ir par 67 vairāk nekā iepriekš šajā laikā. Tas izskaidrojams ar netrafarētajām automašīnām, ko saņēmām pagājušajā gadā. Pieredze rāda, ka ātruma pārkāpēju skaits ir diezgan nemainīgs vai pat palielinās. Bet nedisciplinētu un agresīvu braucēju skaits tomēr nav liels, un uz šo kategoriju var attiecināt noteiktu apstākļu kopumu. Parasti viņiem ir jauna, jaudīga, liela mašīna, piemēram, dārgs džips. Otra

UZ CEĻIEM NOTIEK MURGS!

2 Guntis Peterlevics, kuldīdznieks, šoferis ar 43 gadu stāžu:

– Ar ātruma ievērošanu ir, kā ir. Reiz braucu no *Mazsālijām* uz Kuldīgu, kruīza kontroli uzliku uz 95 km/h, un īsajā posmā mani apdzina desmit mašīnas. Tie nebija nekādi *Audi* vai *Mercedes*. Braukt ar 90, godīgi sakot, pacietības nav nevienam. Ja atļautais ātrums būs 100, visi brauks ar 110. Vakar Kuldīgā īsajā Kaļķu ielā braucu apmēram ar 45 km/h un mani apdzina trīs mašīnas – kā stāvošu! Tas, kas notiek uz ceļiem, ir murgs! Ceļu policijas trafaretās mašīnas arī neko nelīdz: kamēr vienam pusstundu tiek rakstīts

BRAUKŠANAS KULTŪRA UZLABOJUSIES

3 Ēriks Grīģis, *Saldus autoskolas* pasniedzējs:

– Daži noteikumus pārkāpj, bet lielākā daļa tomēr brauc, tos ievērojot. Jaunie šoferi ir perfekti iemācīti, neviens neiedomājas uz ceļa darīt kādas aplamības. Bet tad paiet kāds laiks, un no viena otra jaunā šofera iznāk kaut kas aplams.

Tomēr domāju, ka braukšanas kultūra ir uzlabojusies. Agrāk Rīgā, lai izlauztos cauri krustojumam, bija stress, vai izdosies, vai kāds palaidīs, vai brauks virsū. Tagad parādījusies pieklājība. Vairāk cilvēki vairāk pelna, iegādājušies

kategorija ir jauni cilvēki, kuri nesen ieguvuši tiesības un no savas mašīnas cenšas izspiest, ko tā var, sev un pārējiem parādīt, kādi viņi braucēji. Tomēr šo gadījumu nav daudz, un vairāk tie fiksēti pilsētās.

Lai arī var šķist, ka atļautie 90 km/h ārpus apdzīvotām vietām Latvijā ir par lēnu, mūsu ceļu stāvoklis lielam ātrumam neatbilst. To, ka vadītājiem gribas braukt ātrāk, var just uz jaunajām šosejām, piemēram, uz ceļa no Liepājas līdz Lietuvas robežai. Palielināt šo ātrumu nevajadzētu, jo mums nav daudz ātrgaitas šoseju, kurās garantēta braukšanas drošība.

Soreiz piedalījāmies Eiropas akcijā, bet Valsts policija šādas akcijas mēdz rīkot trīs četras reizes gadā. Piemēram, Jāņos, kad kontrolējam ne tikai ātrumu un to, vai šoferi nav dzēruši, bet arī bērnu sēdekļiņus, drošības siksnas un citu noteikumu izpildi.

protokols, piecas citas jau aiztraukušās.

Ja salīdzinu braukšanas kultūru Kuldīgā un Rīgā, tad tur tā ir augstāka. Tur otru palaidīs, parādīs pagriezieni un pateiks paldies, ja palaidīs viņu. Man bieži jābrauc uz Saldu, un tur ātrums ir anomāls! Bieži runājam par ceļu kvalitāti. Kur tā bedre, tur vismaz neskrien. Bet, tikko salabo, tā laiž, cik var! Darīt tur nevar neko. Kā mēs, šoferi, sakām: kāda tā blīve starp stūri un sēdekli ir, tāda ir – to labot nevar. Kāds tam cilvēkam prāts, tāds viņš ir. Neesam vēl pārslimojuši slimību, kad no žiguliem pārsēdāmie uz jaudīgām mašīnām, un tik drīz tas nenotiks.

Iveta Grīniņa

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Cik daudz naudas tērējat zālēm?

Iveta Sūnāksle, valsts ierēdne: – Es mēdzu zāles pirkt, bet ne katru mēnesi. Ziemā pārku tējas – viena paciņa maksā ap trīs eiro. Ja rēķinātu vidēji, kādi desmit eiro mēnesī būtu.

Iluta Šneidere, pastniece: – Reizēm tās pārku, bet katru mēnesi nauda tām netiek tērēta. Lielākā summa, ko aptiekā esmu samaksājusi, ir vairāk nekā 20 eiro. Bērniem ļoti dārgi ir vitamīni.

Līga Šteinberga, pensionāre: – Katru mēnesi pārku par 40 eiro. Pensija man ir 150. Nupat biju pie daktera, viņš izrakstīja desmit procedūras celim, un katra maksā 15 eiro. Tur visa mana pensija paliks, bet citādi nevaru pāiet.

Agnese Grundmane, SIA *Pilskrogs* vadītāja: – Pērku diezgan maz. Parasti vitamīnus, uztura bagātinātājus un klepus sīrupu, ja meitiņa slim. Vairāk izmantoju dabīgos līdzekļus. Regulāru izdevumu zālēm man nav.

Agris Rožkalns, zemnieks: – Iznāk pirkt diezgan daudz. Mammai zāles ir otrā maizīte – par to tiek iztērēta gandrīz visa pensija. Vienas maksā ap 60 eiro, bet ar to jau nekas nav līdzēts – arī bez citām, kas maksā 20 eiro, viņa nevar iztikt.

Madara Baranovska, sociālā darbiniece: – Man ir divi bērni. Kad viņiem ir kāda saaukstēšanās slimība, zāles pārku. Vienu mēnesi var būt jāiztērē 30–40 eiro, citu mēnesi – necik.

Jolanta Hercenberga, Andras Ālītes foto

Gaidīs Kultūras ministrijas lēmumu

Restaurētajā ēkā Baznīcas ielā 17 jeb Štafenhāgena namā ar zviedru lādi Kuldīgas novada pašvaldībai palicis viens dzīvoklis. Pārējie pieder uzņēmējam Artim Rozītim, kurš vēlas maiņas ceļā iegūt arī pēdējo.

Deputātus un domes darbiniekus uztrauc tas, vai tad, ja īpašums būs pilnīgi privāts rokās, restaurācijas ekspozīcija un zviedru lāde paliks visiem pieejama. A.Rozītis to sola, bet zemesgrāmatā šādu vienošanos nostiprināt nevar, tā arī nebūtu saistoša, ja uzņēmējs māju pārdotu citiem. Turklāt ēkas rekonstrukcijā pašvaldība ieguldījusi savu naudu.

Komiteju un domes sēdēs šis jautājums tiek apspriests jau kopš pērnā septembra, kad uzņēmēja iesniegums saņemts. Tas visu laiku tiek atcelts, arī tagad finanšu komiteja lēma to pārcelt līdz brīdim, kad no Kultūras ministrijas atnāks atbilde par valsts kultūras pieminekļa statusa piešķiršanu zviedru lādei un visai ēkai. Jau iepriekš domes priekšsēdes vietnieks Viktors Gotfrīdsons deputātiem skaidroja, ka dzīvoklis turēts ar domu, lai zviedru lāde arī turpmāk būtu publiski pieejama.

Deputāti uzklauzīja arī A.Rozīti, ka viņam neesot nodoma namu pārdot un piecu lādei tūristiem slēgt. Deputāte Sigita Vaivade iebilda: pašvaldība vispirms ēkā ieguldījusi naudu, bet tagad gatava māju atdot. Uzņēmējs atgādināja, ka pirms pieciem gadiem dzīvokļu maiņas ierosme nākusi no domes, jo jau tad pašvaldībai ēkā

piederējuši 10%, bet privātpašniekam – 90%. „Ja ir bažas, esmu gatavs par lādes pieejamību slēgt vienošanos. Jau tagad ēka ir publiska – cilvēki nāk un iet tāpat kā Rātslaukumā. Koplietošanas telpas jākopj, jumts ir žēlīgā stāvoklī – tam remonts nav bijis kopš kara. Ja mūsu partnerība turpināsies, jāsāk domāt, kā kopā jumtu labot. Pašvaldības dzīvoklis kļuvis neapdzīvojams arī tādēļ, ka gar skursteni tecēja iekšā ūdens,” skaidroja A.Rozītis.

S.Vaivade piekrita: ja tiek slēgta vienošanās, viņai iebildumu nav. Toties tādi bija deputātam Ērikam Pucenam. Viņš zinot, ka *Kuldīgas komunālie pakalpojumi* ir gatavi dzīvokli remontēt, tam tērējot tikai 2500 eiro. Viņu nepārliecināja citu deputātu iebildumi, ka ar šo summu pietiktu tikai telpu remontam, bet skurstenim vajadzētu vēl vismaz tūkstoši. Deputāts izteicās, ka par šīm telpām interesējoties restaurācijas centrs, te varētu veidot arī muzeja krājuma ekspozīciju. Uz to Ē.Pucens saņēma atbildi, ka restauratoriem drīz būs pašiem savs nams, bet Baznīcas ielā 17 jau tagad ir ekspozīcija, kuru uzrauga A.Rozītis.

Inguna Spuleniece
Andras Ālītes foto

Baznīcas iela 17

- **2013. gadā** Kuldīgas novada dome atbalstīja savu dzīvokļu maiņu pret līdzvērtīgiem uzņēmējam Artim Rozītim piederošiem.
- **2015. gada janvārī** viens dzīvoklis samainīts, pašvaldībai ēkā palicis viens mājoklis, pārējie – uzņēmējam.
- **2015. gada septembrī** dome piekrita restaurācijas nodaļas dalībai Centrālās Baltijas jūras reģiona programmas projektā *Living Heritage (Dzīvais mantojums)*, lai namu restaurētu. Tajā ieguldīti: 82 558 eiro – projekta nauda; 8540 eiro – pašvaldības un valsts finansējums; 3843 eiro – A.Rozīša nauda.
- **Pašvaldības dzīvoklis:** 42,5 m², apkures sistēma – sliktā, telpas dzīvošanai nav piemērotas. Tirgus vērtība – 6400 eiro, kadastrālā vērtība – 3730 eiro.
- **Dzīvoklis, ko vietā piedāvā uzņēmējs:** 43,3 m², tā tirgus vērtība – 6000 eiro, kadastrālā – 3987 eiro. Ja maiņa notiktu, A.Rozītim būtu jāpiemaksā 400 eiro.

Pašvaldības uzņēmumi atskaitās

Kuldīgas novada deputāti finanšu komitejā par pērn padarīto visvairāk jautāja *Kuldīgas komunālo pakalpojumu (KKP) vadītājam Pēterim Gobzemim*.

Gada pārskatu bija iesnieguši arī citi pašvaldības uzņēmumi: *Kuldīgas ūdens (KŪ)*, *Kuldīgas siltumtīkli (KS)* un *Kuldīgas slimnīca*.

IZTAUJĀS ATSEVIŠKI

KKP peļņa pērn bijusi 2293 eiro, un deputāti tika rosināti atstāt to nesadalītu. P.Gobzemis pastāstīja, ka apgrozījums audzis par 4%. Deputāti interesējās, cik naudas uzņēmuma budžetā ir kā domes pasūtījums, cik pašu peļņa. KKP vadītājs atbildēja, ka par domes uzdevumiem saņemtais ir 21% no budžeta. Par plānotajiem iepirkumiem viņš skaidroja, ka drīz atkritumi tiks vākti ar jaunu mašīnu, jo vecās ļoti nolietojušās un kuru katru brīdi dažāda var salūzt.

Deputāti P.Gobzemim izteica KKP apsaimniekoto māju iemītnieku neapmierinātību ar to, ka starpība starp patērēto un uzskaitīto ūdeni jāmaksā arī godīgajiem. Nepatika arī jaunā prakse uzņēmuma birojā – tagad apmeklētāji paši pie speciālistiem nevar nonākt. P.Gobzemis skaidroja, ka visus sagaida administratore, uzklauzot un svedot kopā ar vajadzīgo speciālistu, lieki netraucējot citus.

Domes priekšsēde Inga Bērziņa solīja deputātiem sarīkot atsevišķu tikšanos ar P.Gobzemi un, iespējams,

citu uzņēmumu vadītājiem, ja reiz jautājumu ir daudz.

TARIFU CELT NEPLĀNO

KS peļņa pērn ir 891 eiro. Deputāti ieteica segt iepriekšējo gadu zaudējumus. Uzņēmuma vadītājs Artis Roberts pastāstīja, ka pērnā gada nogalē auguša kurināmā izmaksas. Vairāk tas būšot jūtams šogad, bet mainīt tarifu nav plānots. Pērn KS lielākais darbs – Priedaines katlumājas celtniecība, tiek plānota jauna trase un vecās demontāža. Saņemti vairāki iesniegumi no Priedaines privātmāju īpašniekiem, kuri vēlas pieslēgties centralizētajai apkurei. Par parādnīkiem A.Roberts paskaidroja, ka to skaits daudz nemainās, bet pērn norakstīti šaubīgo debitoru parādi no tiem cilvēkiem, kuri miruši vai no kuriem nav cerību piedzīt.

PEĻŅU NODROŠINA LIELĀKA MAKSĀ

KŪ ekonomiste Agrita Cērpa informēja, ka peļņa bijusi 9918 eiro, un arī to lūgts novirzīt iepriekšējo gadu zaudējumu segšanai. Pērnā gadu pabeigt ar pozitīvu rezultātu izdevies tādēļ, ka uzņēmums paaugstinājis tarifu. Ūdens zudums mazinājies: laukos tie ir 18%, pilsētā – 15%. 2016. gadā zaudējumi

bijuši 39 000 eiro. Uzņēmumam ir trīs aizņēmumi Valsts kasē un viens SEB bankā. Gadā tiek maksāti 75 000 eiro.

Pērn lielākie darbi bijuši attīrīšanas ietaisēs Rendā, vecā ūdenstoraņa nojaukšanā *Lauktehnikas* teritorijā un atdzelžošanas ietaisēs Rumbā.

SLIMNĪCAI EIROPAS NAUDA

Kuldīgas slimnīca strādājot normāli, peļņa pērn bijusi 26 252 eiro, pastāstīja uzņēmuma valdes loceklis Āris Pētersons. Deputātiem tika lūgts lemt ar peļņu segt agrākos zaudējumus. Tagad lielākais izaicinājums ir tikt galā ar Eiropas fondu investīcijām – tās būs vairāk par miljonu. Saņemtas ziņas, ka apvienošanās nauda, kas slimnīcai pienācās pēc sadarbības līguma ar Liepājas slimnīcu, varētu būt ap 300 000 eiro. Vēl tikai neesot skaidrs, vai šī summa abām slimnīcām jādala vai tik daudz saņems katra.

Ā.Pētersons atzina, ka speciālisti vajadzīgi, bet cerīgi izskatās tas, ka Veselības ministrijas rīcības iespaidā jaunie ārsti varētu ieinteresēties par darbu ārpus Rīgas un lielajām pilsētām. Rudenī te varētu būt okulists.

Inguna Spuleniece

Izmaiņas autobusu kustībā

Maija svētku dēļ no 29. aprīļa līdz 6. maijam gaidāmas izmaiņas reģionālo autobusu maršrutos.

Iedzīvotājiem ieteicams pirms brauciena ielūkoties mājaslapā www.atd.lv sadaļā *Kustības saraksti*.

Pirmdien, 30. aprīlī, pasažieru pārvadājumi notiks saskaņā ar sestdienas sarakstu. Bet svētkos 1. un 4. maijā, kā arī pirmssvētku un pēcsvētku dienās 29. aprīlī, 2., 3., 5. un 6. maijā reģionālajos maršrutos būs gan papildu reisi, gan mazāk braucieni.

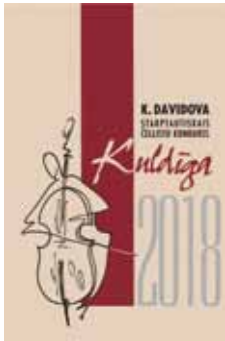
Aicina mājražotājus

LLKC Kuldīgas nodaļa 25. aprīlī 10.00 rīko konsultāciju par pārtikas produktu iepakojšanu, mārketingu un virzīšanu tirgū. Tiek aicināti Skrundas, Kuldīgas un Alsungas novada pašreizējie un topošie mājražotāji. Pieteikties pa tālr. 26213462 vai e-pastā: anita.mikelsone@llkc.lv.

NUMURA CITĀTS

„Var gadīties tādas dienas, kad jāuztaisa trīs vai četri sižeti. Tad visu dienu krustu šķērsu braukāju pa Rīgu. Pa ceļam telefonā rakstu tekstus, atbraucu uz televīziju, samontēju videomateriālu un dodos tālāk. Bieži vien darbā ierodos deviņos, desmitos no rīta un prom tieku vienpadsmitos vakarā,” stāsta LTV sporta žurnālists, Nīkrācē dzimušais Matīss Timofejevs.

Cik agri var sākt spēlēt čellu?

Izskatot Kārļa Davidova 10. starptautiskā čella konkursa dalībnieku sarakstu, mūzikas vēstures entuziaste Stella Pavloviča uzgājusi interesantus faktus, kā vairāki jaunie čellisti sākuši savu izaugsmi.

Šogad un arī kopumā visjaunākais konkursa dalībnieks ir deviņus gadus vecais Miks Jānis Skulte no Emīla Dārziņa mūzikas vidusskolas (iepriekšējais rekords bija desmit gadu). Biogrāfijās redzams, ka daži sākuši mūziku mācīties jau ļoti agri. Piemēram, kāds Ķīnas pārstāvis klavieres spēlē kopš trīs gadu vecuma, bet čellu – kopš četriem gadiem. Četru piecu gadu vecumā šo instrumentu sākuši apgūt vēl vairāki. Bet Igaunijas pārstāve dziedāšanu un klavierspēli mācās jau no diviem gadiem.

VECUMU IEROBEŽO TIKAI IZMĒRS

„Pie mums kādreiz čella klasē agrāk par 12 gadiem neuzņēma,”

skaidro S.Pavloviča. „Vecuma ierobežojums saistīts ar instrumenta izmēru. Tagad to var spēlēt jau no brīža, kad bērns iet mūzikas skolā, ja vien vecāki vēlas un var dabūt atbilstošu instrumentu. Bet tas jāpasūta meistaram, un ik pēc laika to vajag lielāku. Tas noteikti nav lēti.

Var redzēt, ka daudzi konkursanti, tomēr ne lielākā daļa, nākuši no mūziķu ģimenēm, un tad izaugsmes ceļu var sākt agrāk. Dalībnieku dzīves aprakstos redzams, ka bieži viņiem ar mūziku saistīti vai nu abi vecāki, vai viens no tiem, vai pat visa ģimene. Tas droši vien palīdz, ja mamma ir mūzikas skolotāja, bet omīte – koncertmeistare. No savas pieredzes zinu, cik ļoti mammas un

omītes mūziķes uztraucas, redzot bērna uzstāšanos. Vai tas palīdz vai traucē, par to var diskutēt.”

CERĪBA – IESPĒJA LATVIJAS CENSOĻIEM

„Davidova metode, kā mācīt bērniem čella spēli, Krievijā pēc revolūcijas un pēc tam Padomju Savienībā kļuva par pamatu mācību metodēm mūzikas skolās. Viņš uzskatīja, ka čella skolotājam pašam jābūt koncertējošam māksliniekam. Cik mūsu pedagogu to spēj un dara? Spilgts paraugs ir amerikāņu čellists Maiks Bloks, kurš uzstāsies Kuldīgā un par kuru slavenais čellists Jo Jo Ma teicis, ka viņš ir 21. gadsimta pedagoga etalons.

Grupā *Cerība*, kas startē ārpus

konkursa, vecums nav ierobežots. To jau sākotnēji bijām iecerējuši kā iespēju jauniešiem latviešu čellistiem, jo viņi šim konkursam sadūšojas reti. *Cerībā* var žūrijai parādīt savu prasmī, piedalīties meistarklasēs un gūt pieredzi. Visvairāk dalībnieku šogad pieteikušies vecākajā jeb C grupā – 26, savukārt B grupā ir 19, A – 11. *Cerībā* ir desmit, tostarp astoņi no Latvijas.”

VAIRĀKAS DZIMŠANAS DIENAS

„Konkursa laikā diviem čellistiem būs 13. dzimšanas diena: A grupas dalībniekam Jo Dzinam Gabrielam Hiršam no Vācijas un *Cerības* grupas dalībniekam Aleksandram Traksmannam no

Igaunijas. 17. dzimšanas diena tieši Kuldīgā būs Emīla Dārziņa mūzikas vidusskolas audzēknei Annai Katrīnai Paukšēnai, kura startēs B grupā, bet 27 gadi – latviešu čellistam Mārtiņam Tursam.

MEISTARKLASES SKOLOTĀJIEM

„Vēl jaunums būs meistarklases pedagogiem – tā ir mana izmisīgā vēlme pierādīt, ka konkurss dod labumu Latvijai. Koncertmeistari un skolotāji varēs saņemt sertifikātu par dalību tajās un pasākumos iekļūt ar atļaidi. Tā ir unikāla iespēja, jo otra šāda konkursa nav ne tikai Latvijā, bet pat Baltijas valstīs.”

Iveta Grīniņa

Padomdevēju tīkls lauku uzņēmējiem

„Uzrunājām cilvēkus, kuri ir spēcīgi un gudri katrs savā jomā un gatavi ar zināšanām dalīties,” tā par pirmajām mentoru* mācībām stāsta Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra (LLKC) Kuldīgas biroja vadītāja Daiga Mellere.

Ap 20 dažādu nozaru lauku uzņēmēju piekrituši kļūt par mentoriem un zināšanas nodot jaunajiem censoļiem.

„Kuldīga ir pagaidām vienīgā vieta Kurzemē, kur organizējam mentoru mācības. Ir izdevies atrast cilvēkus, kuri pārstāv dažādas nozares: bioloģisko lauksaimniecību, zivsaimniecību, mājražošanu, zemeņu un cidoniju audzēšanu, aitkopību un pat būvniecību.” Kursu noslēgumā varētu veidot mentoru kontaktbiržu.

LLKC iesaistījies Latvijas un Lietuvas pārrobežu projektā un grib izveidot tīklu ar 100 mentoriem abās valstīs. Kuldīgā divu dienu seminārā piedalījās speciālisti no bijušā Kuldīgas rajona. Alsungas novada lauku konsultante Santa Kreičmane pati jau beigusi starptautiskas mentoru mācības,

lai varētu sagatavot citus padomdevējus: „Stāstām, ko nozīmē būt mentoram, bet nav teikts, ka viņi par tādiem kļūs. Jomas var būt visdažādākās – tas atkarīgs no katra specializācijas.”

D.Mellere papildina, ka šie cilvēki ir savas jomas profesionāļi, bet kursos viņiem stāstīs par psiholoģiju un saskarsmi. Beigās mentorī slēgs sadarbības līgumus ar tiem, kuriem viņu padoms būs vajadzīgs. „Tiem jau esam izsludinājuši pieteikšanos. Tā kā mentorī darbosies bez samaksas, esam ļoti, ļoti pateicīgi, ka viņi velta savu brīvo laiku: vispirms tam, lai mācītos, pēc tam – lai kādam palīdzētu.”

TOPOŠIE MENTORI

„GRIBU VESELĪGU KONKURENCI” Ilona Kricka-Krauja kā mājražotāja Rendā pārstrādā dārzeņus.

„Labprāt dalītos ar citiem uzņēmējiem, kuri dara to pašu.” Uz jautājumu, kāds būs viņas pašas ieguvums, Ilona atbild: „Ieguvējs jau būs ne tikai tas, kuram nododu savas zināšanas. Varēšu uzzināt cita cilvēka redzējumu, kas varbūt būs pavisam citāds, un tā pati pilnveidošos. Man patīktu, ja aizvien vairāk cilvēku kaut ko darītu šeit, Latvijas laukos, un nebrauktu prom. Varbūt kāds neaizbrauks uz ārzemēm, bet paliks un sāks uzņēmējdarbību. Man gribas arī veselīgu konkurenci un to, lai mēs, kas nodarbojamies ar vienu lietu, būtu vienotāki.”

„LAI MĀCĀS NO MANIEM PUNIEM” Esmiralda Rungovska no Alsungas novada piena un gaļas lopkopības saimniecības *Gerdas* atklāj, ka uz kursiem atvedis nepiepildīts aicinājums.

„Dziļi sirdī man ir sapnis par pedagogiju. Jūtu, ka varu citiem kaut ko dot. Šodien bija ļoti interesanta saruna par komunikāciju. Laukos ienāk jauni cilvēki, viņiem ir citas domas, emocijas un attieksme. Kā man ar to jauno runāt, lai viņš pārņemtu pieredzi, kas man nākusi ar daudziem sāpīgiem puniem? Gribu, lai viņš var mācīties no manām, nevis savām kļūdām. Mūsu mērķauditorija vairāk būs jauni cilvēki, kuri sāk biznesu.”

INTERESĒ DOMU APMAIŅA

Būvinspektors Uģis Cepurītis mentoru pulkam pievienojies tāpēc, lai gūtu jaunu pieredzi.

„Padomus par būvniecību dodu jau savā darbā. Mani vairāk interesē domu apmaiņa, kā mums kopā augt un attīstī-

ties. Mentors ir padomdevējs un drošības persona, kam var uzticēties, bet arī mums pašiem tā būs iespēja satikt citus cilvēkus un atrast autoritātes.”

BŪT PULCIŅĀ

„Aitas audzēju jau 15 gadu, bet vienalga arī pašai nepārtraukti jāmacās,” secinājusi Sanita Fišere, zemiece no Alsungas novada *Dīzgāļiem*.

„Kurš prasa padomu, nevienam neatsaku, bet tas nav tā apzināti. No šī projekta iegūšu iespēju vairāk satikties ar cilvēkiem un nebūt noslēgtai savā saimniecībā. Noteikti varu kaut ko pateikt priekšā citiem. Varbūt tas otrs zina daudz, bet ir dažādi knifi, ko vajag kādam pajautāt. Varbūt vajadzīgs tikai iedrošinājums, lai biznesā tiktu solīti uz augšu. Ja nezināšu atbildi pati, varēšu ieteikt citus mentorus. Šis pulciņš ir ieguvums – tādēļ vien, ka cilvēki sapratīs: neesmu viens, man ir, kam pajautāt.”

KOPĀ VIEGLĀK VISIEM

Juris Krauja no Rendas pagasta *Klīnīm* audzē aitas, vistas un dārzeņus un ir mājražotājs. Mentoru kustībā viņš cer rast sadarbības iespējas.

„Varēšu palīdzēt kādam iesācējam. Aiz rokas jau grūti uzņēmējdarbībā ievilkt. Bet, ja cilvēkam ir vēlme, tikai trūkst pieredzes un zināšanu, varēsim palīdzēt. Pastāstīsim, kā darīt soli pa solim, parādīsim tos ceļus, pa kuriem nevajadzētu iet. Lai citi neuzkāpj tam grābeklim, uz kura esmu uzkāpis es. Ceru nodibināt jaunus kontaktus, varbūt pat kooperēties, jo tas mazajiem lauksaimniekiem dzīvi noteikti atvieglotu.”

Iveta Grīniņa
Lailas Liepiņas foto

* Mentors – pieredzes bagāts cilvēks, kurš bez atlīdzības un no labas gribas dalās pieredzē, palīdzot otram sasniegt mērķi

Ko nezinām par zālēm

„Iegādājoties medikamentus, pirmais vienmēr ir ārsta viedoklis, bet Latvijas zāļu reģistrā paši varam apskatīt, cik tās maksā un vai ārsta izrakstītās ir lētākās,” tā Digitālās nedēļas pasākumā Kuldīgas bibliotēkā stāstīja Zāļu valsts aģentūras (ZVA) sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja Egita Diure.

Kāda informācija šajā reģistrā atrodama, kā to atrast un saprast cilvēkam, kurš nav mediķis?

Zāļu valsts aģentūras sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja Egita Diure Kuldīgā pacientus aicināja vairāk par zālēm jautāt gan ārstiem, gan farmaceitiem un arī pašiem meklēt informāciju internetā.

INFORMĒ DAUDZI

„Aģentūras rīcībā ir liela valsts nozīmes datu bāze *Latvijas zāļu reģistrs*, kurā ir vairāk nekā 7000 medikamentu. Aģentūra reģistrē zāles un veido šo sarakstu, kas pieejams gan drukātā veidā, gan internetā. Pirmais avots informācijai par zālēm vienmēr būs ārsts, bet vēl par tām var uzzināt aptiekā pie farmaceita, no draugiem un paziņām. Uzbāzīgs informācijas avots ir reklāmas medijos, piemēram, televīzijā. Internetā var atrast privātas vietnes, kuras uztur zāļu tirgotāji. Piemēram, kāds komersants vietnē www.visaszales.lv apkopojis informāciju no atšķirīgiem avotiem, ražotājiem un arī no zāļu reģistra.”

KĀ UN VAI PIRKT INTERNETĀ?

„Latvijā zāles tirgot atļauts septiņām interneta aptiekām, un tie ir tikai bezrecepšu medikamenti. Komersantam vajadzīga licence, ko izsniedz aģentūra. Katrai interneta aptiekai jālieto īpašs logo, kas apliecina, ka tā darbojas likumīgi. Tas ieviests visā Eiropas Savienībā, lai pacienti var būt pārliecināti, ka interneta vietne, kurā viņi grās iegādāties zāles, ir legāla. Pirmās vietnes, ko internetā parādīs meklētājs, visticamāk, būs ražotāja mājaslapa vai pašas preces vietne. Informāciju par zālēm var iegūt tiešsaistes aptieku mājaslapā *Internetaptieka.lv*. Arī zāļu lieltirgotavas izveidojušas savas vietnes ar medikamentu aprakstiem, bet no

tām pacienti neko nevar nopirkt. Mums gadījies tā, ka piezvana cilvēks un sūdzas: atradis mājaslapu, kurā zālēm nav klāt cenas. Izrādās, tā ir lieltirgotavas vietne. Arī ražotāji nevar pārdot zāles tieši pacientiem. Vēl ir tādas vietnes, kas veļtās vienam ražojumam. Tajās var izpētīt informāciju, bet nopirkt nevar – tur noteikti būs saite uz kādu interneta aptieku.”

MELNAIS TRĪSSTŪRIS

Daļai zāļu aprakstā un lietošanas instrukcijā redzams melns, uz leju vērst trīsstūris. Tas nozīmē, ka zāles ir jaunas un nav līdz galam izpētītas. Tas nenozīmē, ka tās nav drošas. Simbols liecina, ka preparātiem ir papildu uzraudzība. „Inovatīvas zāles tiek laistas ražošanā, tiklīdz ir pirmie pozitīvie izmēģinājumu rezultāti. Tā kā zāles vajadzīgas, tas ir pieļaujami. Ražotājam vajag vairāk informācijas par lietošanas gadījumiem, lai tos var analizēt un iesniegt izvērtēšanai. Tāpēc par šo medikamentu blaknēm noteikti jāziņo Zāļu valsts aģentūrai vai ārstam,” aicina speciāliste.

BLAKNES

Visām zālēm var būt blakusparādības – neviens no tām nav pasargāts, uzsvēra E.Diure. „Zāļu valsts aģentūra par blaknēm uzkrāj ziņas. Par tām jāziņo ārstam, farmaceitam vai aģentūrai. Faktus analizē eksperti, un tas palīdz zāles padarīt drošākas. Jaunu medika-

mentu klīniskajos pētījumos parasti piedalās ne vairāk kā 50 cilvēku, un tajos nekad par zāļu iedarbību nevar uzzināt pilnīgi visu. Piemēram, kā tās kombinējas ar citām. Var parādīties jaunas blakusparādības.

Lai visus aspektus paturētu uzmanības lokā, ir ieviesta ziņošana par blaknēm. Aģentūras mājaslapā jāaizpilda speciāla veidlapa. Tā tiek nodota Eiropas datu bāzē. Ja ziņojumu sakrājas daudz, zālēm var tikt ieviesti jauni aizliegumi tās lietot noteiktos gadījumos. Pēdējais zināmākais gadījums par jaunām zālēm bija aizliegums tās izsūkt – vajadzēja uzreiz norīt, uzdzert daudz ūdens, jo mutē tās varēja izraisīt čūlas. Lietošanas veids tika mainīts, pateicoties pacientu ziņojumiem.”

ZĀLES VAI UZTURA BAGĀTINĀTĀJS?

„Farmācijas speciālisti mēdz runāt par robežproduktiem – īsti nav saprotams, vai tās ir zāles vai uztura bagātinātājs, vai medicīnas ierīce. Vitamīni lielākoties ir uztura bagātinātāji un zāļu reģistrā nav iekļauti. Uztura bagātinātāju reģistrācijai un laišanai tirgū ir daudz zemākas prasības. Tiem reģistru veido Pārtikas un veterinārais dienests (PVD). Ja internetā uzduraties kādai vietai, kur tos tirgo, es ieteiktu pārbaudīt, vai šis nosaukums atrodams PVD reģistrā. Latvijā drīkst tirgot tikai tādas.”

ZĀĻU VALSTS AĢENTŪRAS DATU BĀZE: WWW.ZVA.GOV.LV. TAJĀ IEKĻAUTAS TIKAI LATVIJĀ REĢISTRĒTĀS, TĀTAD DROŠAS, PĀRBAUDĪTAS ZĀLES.

Kā zāles meklēt?

- Vietnē www.zva.gov.lv lapas augšpusē ir sadaļa **Reģistrs**.
- Tajā jāatrod sadaļa *Atvērt meklēšanu zāļu reģistrā*.
- Tad meklētāja lodziņā jāieraksta medikamenta vai aktīvās vielas nosaukums. Tiks piedāvāti varianti un pilna informācija par katru: zāļu nosaukums, ražotājs, stiprums, iepakojuma lielums, cena, pieejamība.
- Ja zālēm pretī ir zaļš ķeksītis, tās ir pieejamas.
- Ja zālēm pretī sarkans krustīns, tās ir reģistrētas, bet izplatīšana Latvijā vēl nav sākta.

Kā uzzināt, cik maksā?

- Sadaļā **Reģistrs** augšpusē ir cita sadaļa – **Pārbaudi zāļu cenu šeit**.
- Meklētāja lodziņā ierakstot zāļu nosaukumu, parādīsies dažādi cenu varianti.

E.Diure uzsver, ka tur tiek parādīta aptiekā maksimāli pieļaujamā summa: „Zāļu cena veidojas, ražotāja noteiktajai pievienojot lieltirgotavas un aptiekas uzcenojumu un vēl pieskaitot 12% PVN. Lielākā ir ražotāja cena: 60–80% no gala summas. Ražotājs to uzliek, kādu vēlas, un valsts to nevar ietekmēt. Mājaslapā redzamo summu aptiekas nedrīkst pārsniegt. Ja redzat, ka aptiekā zāles maksā vairāk, nekā norādīts reģistrā, tas ir pārkāpums, par ko jāziņo Veselības inspekcijai.”

Kā cenu salīdzināt?

Kad vienām zālēm parādās saraksts ar dažādām cenām, jāpievērš uzmanība vairākiem faktoriem:

- vai medikamentā ir viena aktīvā viela vai vairākas,
- vai zālēm ir vienāds stiprums,
- cik tablešu vienā iepakojumā.

Ja atšķiras tikai ražotājs, bet pārējais sakrīt, tad cena ir salīdzināma. Nevar salīdzināt medikamentu tabletēs un ampulās.

Aktīvā viela ir zāļu pamata sastāvdaļa ar ārstniecisko efektu. Uz kastītēm blakus nosaukumam šī viela rakstīta ar maziem burtiņiem slīprakstā.

„Pagājušajā gadā Zāļu valsts aģentūra kopā ar sabiedrisko organizāciju *Veselības projekti Latvijai* rīkoja kampaņu *Kā nepārmaksāt par zālēm*,” skaidro speciāliste. „Salīdzinājām dažādu ražotāju medikamentus, kuriem ir viena un tā pati aktīvā viela, stiprums un iepakojums. Izrādījās, ka atšķirība tiešām var būt ļoti liela: no 1,60 līdz 10,39 eiro. Piemēram, meklējot asins spiedienu pazeminošo zāļu aktīvo vielu *Ramipril*, var saņemt 47 ierakstus. Vienāda stipruma zāles ar vienādu tablešu daudzumu var maksāt gan 5,56, gan 9,27 eiro.”

Kā atrast instrukciju?

Zāļu apraksts domāts ārstam, bet lietošanas instrukcija – pacientam. Ja gadījies to pazaudēt, ja piemirsies, vai zāles lietot pirms vai pēc ēšanas un vai tās var dot bērniem, instrukciju mājaslapā var atrast. Kad reģistrā atrastas zāles, uzklikšķinot uz nosaukuma, parādās sīkāka informācija, arī lietošanas instrukcija, un to var izdrukāt, turklāt lielākiem burtiem nekā instrukcijā zāļu kastītē.

Spiediet šeit, lai pārbaudītu, vai šī tīmekļa vietne darbojas likumīgi

Ja internetā atrodat aptieku, uzspiežot uz šī logo, jānonāk Zāļu valsts aģentūras mājaslapā. Šī iestāde aptiekām izsniedz licences. Tur ir arī saraksts, kuri uzņēmēji drīkst zāles pārdot internetā.

Ko nozīmē melnais trīsstūris?

Simbols liecina, ka preparātiem ir papildu uzraudzība, jo tie nav izpētīti līdz galam. Par šo zāļu blaknēm noteikti jāziņo ārstam, farmaceitam vai ZVA.

„Varbūt tas ir mazliet utopiski, bet, ja pacienti aptiekā vienmēr izvēlētos vislētākās zāles, varbūt farmācijai tas liktu aizdomāties, ka zāles mums patiešām ir ļoti dārgas.”
Ivetas Grīniņas teksts un foto

MATĪSS TIMOFEJEVS: no mazās Skrundas līdz Latvijas Televīzijai

Skrundenieks MATĪSS TIMOFEJEVS (26) šogad septembrī Latvijas Televīzijā būs nostrādājis piecus gadus. Sporta entuziasts un žurnālists stāsta par mīlestību pret futbolu, savu arodu un piedzīvojumiem tajā.

Tu nāc no Skrundas novada. Pastāsti par savu dzimto pusi!

Dzeldā – maziņš ciemats (Nīkrāces pagastā – aut.). Negribu samelot, bet tur varētu būt 200–300 cilvēku. Savulaik tie šķita dziļi lauki un gribējās uz pilsētu. Tagad, dzīvojot Rīgā, katru brīdi, kad ir iespēja, braucu atpakaļ uz Dzeldu! Tur es ķeru mieru. Paskrieņot krosu, var gadīties, ka neviena mašīna nepabrauc garām. Var aiziet uz dīķi paslidot un nemanīt nevienu cilvēku. Var aiziet uz dārzu, pagulēt šūpuļtīklā. Var būt vienatnē un pusi dienas nedarīt neko.

Klasiska Kurzemes pievārte – blakus Lietuvas robeža. Kad biju mazs, skatījāms uz Mažeikņu naf-tas termināli – dabesīs varēja redzēt dūmus. Lai gan esam diezgan tuvu Lietuvai, tomēr tur īsti neviens nebrauc.

Vai atpakaļ velk ciemata miers vai ģimenes sa-stapšana?

Ģimene un miers – divi faktori. Rīgā skriešana ir pat brīvdienā: izej ārā, un viss jau notiek. Mašīnu daudz, cilvēku daudz, visi kaut kur skrien. Bet laukos nevienu pat īsti nesatiec. Tomēr slikti, ka lauki iz-mirst. Cilvēki brauc vai nu uz Rīgu, vai ārzemēm. Man daudzi draugi dzīvo Norvēģijā. Laukos viņus satieku diezgan reti.

Kurās skolās esi mācījies?

Pamatskolā – Nīkrācē, trīs gadus Skrundas vidusskolā. Pēc tam Latvijas Universitātē studēju Sociālo zinātņu fakultātē.

Kuldīgā trenējies pie futbola trenera Gvido Treimaņa. Vai tajā laikā dzima mīlestība pret sportu?

Gvido Treimanim visu cieņu! Viņš ir Kuldīgas lepnoms! Mans pirmais un vienīgais futbola treneris. Izstāstīja visu par futbolu un iedeva pamatus. Viss, kas notiek ar futbolu un *Nikeru*, – tie jau viņa audzēkņi. Kuldīgā bez viņa futbola īsti nebūtu. Paldies Gvido! Viņam ir *asumiņš*, bet tas ir otršķī-

rīgi. Galvenais, lai ieliek bērniem pamatus. Braļu Ikaunieku piemērs jau arī rāda, ka Gvido zina, ko dara. Ja viņš var izaudzināt divus Latvijas futbola izlases *džekus*, tas par kaut ko liecina.

Mīlestība pret sportu? Cik sevi atceros, futbola bumba man vienmēr bijusi gultā, zem gultas, dārzā. Futbols ir viena no manas dzīves lielākajām jēgām. Bērniībā teju katru dienu spēlēju futbolu. Tie, kuri slasimst ar futbolu un sportu, nav izstrējami.

Vai sports veidojis tavu personību?

Viennozīmīgi! Lai gan neesmu bijis profesionālis, amatieru līmenī sportā esmu iekšā visu dzīvi. Tas veido personību. Arī visi tie, kurus satieku: treneri, draugi. Protams, mani veidojuši arī citi faktori, bet sports ir viens no stūrakmeņiem.

„Jānotur profesionālā linija: esmu nevis draugs, bet žurnālists.”

Kā nonāci līdz lēmumam kļūt par sporta žurnālistu?

Tas bija tālais 2001. vai 2002. gads. Man Dzeldā stāv *Sporta Avižu* kolekcija, sākot ar 2001. gadu. Bērniībā daudz interesējos par sportu. Tajos laikos internets nebija tik ļoti pieejams, tāpēc lasīju visus laikrakstus un žurnālus par šo tēmu.

Kad man bija 10 vai 11 gadu, sapratu: nebūšu profesionālis. Kā sportam varu būt vistuvāk? Pirmā doma – žurnālistika. Es taču varu rakstīt, taisīt sīžetus un būt sportistiem blakus! Turklāt tā bija iespēja par viņiem stāstīt ne tikai Latvijai, bet vēl plašāk. 10 vai 11 gados viss bija skaidrs, kurā jomā darboties.

Kā karjeras likloči aizveda līdz Latvijas Televīzijai?

Dzīve ir tāds notikumu un sakarību kopums. Tas viss notiek tikai caur cilvēkiem. Universitātes laikos kopā ar Robertu Vīksni taisījām Latvijas Futbola virslīgas apskatus. Kad Roberts sāka studēt Maltā, es pārņēmu viņa vietu gan futbola virslīgā, gan radio *Naba*. Atceros, ka

LTV sporta žurnālists Matīss Timofejevs 2017. gada turnīrā *French Open* ar LTV operatoru Mārtiņu Šalmi.

apstrādāju vienu apskatu un no Roberta atnāk īsziņa: „Rīt pusdienlaikā tev jābūt Latvijas Televīzijā pie Andra Ušacka. Jāparunā par prakses iespējām.” Nākamajā dienā pabeidzu darbus saistībā ar virslīgu un pa taisno devos uz televīziju. Atradu sporta redakciju un parunājos ar Ušacka kungu (sporta redakcijas vadītāju – aut.). Izstāstīju, ko protu, ko gribu, ko varu, un viņš sacīja: kad būs brīva vieta, tad zvanišot. Atbildēju: „Labi, man telefons būs ieslēgts.” Pagāja aptuveni gads, kad saņēmu zvanu. Pa vidu rakstīju bakalaura darbu par Latvijas Televīzijas sporta ziņām. Stundā vai pusotrā ar Andri Ušacki izrunājām visu par ap sporta ziņām. Tad viņš atkal sacīja, ka drīz televīzijai būs vajadzīgi papildspēki. Vēl pēc trim četriem mēnešiem viņš zvina: „Ja esi gatavs, nāc un strādā!” Es atbildēju: „Rīt būs klāt!” Vispirms pamācījos no vecākiem kolēģiem un drīz sāku strādāt. Tas bija 2013. gada rudens. Drīz būs piecu gadu jubileja, un redakcijā būs *jāliek* galds.”

Tu darbojies raidījumā *Sporta studija* un gatavo *Panorāmai sporta ziņu sīžetus*. Pastāsti par saviem pienākumiem!

Sporta redakcija Latvijas Televīzijā ir ļoti

interesanta. Visi čaļi, ieskaitot mani, darām visu. Es cenšos pats nefilmēt, bet Armands Tripāns, Reinis Ošenieks un Dāvids Ernštreits šad tad filmē arī paši. Mēs savus sīžetus montējam, līdz ar to ritms ir krietni atšķirīgāks nekā pārējiem žurnālistiem – tie vairāk uzticas montāžas inženierim, kurš tiek galā ar materiāla apstrādi.

Mans pamatdarbs ir ziņas. Divreiz mēnesī es nedēļu visas darbības strādāju sporta ziņām. Iepriekšējās nedēļas vidū izplānoju, kur braukt. Kameras ir pasūtītas, un tad braukājam apkārē.

Dienas kārtību īsti nevar izstāstīt. Var būt diena, kad vakarā ir viena *VEF Rīgas* spēle. Tad vakarā to nofilmē, uz vietas samontēju materiālu, aizstūju pirmo puslaiku, nointervēju spēlētājus, trenerus. Tad atbraucu uz Zaķusalu, samontēju pilno spēli, kas aiziet *Nakts ziņās*, un dodos mājās. Taču var gadīties tādas dienas, kad jāuztāsa trīs vai četri sīžeti. Mans rekords ir četri dienā. Tad visu dienu krustu šķērsu braukāju pa Rīgu. Pa ceļam telefonā rakstu sīžetu tekstus, atbraucu uz televīziju, samontēju materiālu un atkal dodos tālāk. Dažreiz uz darbu atnāku četros vai piecos pēcpusdienā un mājās tieku desmitos, bet bieži vien darbā ierodos deviņos,

Matīss pērn turnīrā *French Open* ar tenisa leģendu Borisu Bekeru.

desmitos no rīta un prom tieku vienpadsmitos vakarā.

Sporta studijai ir citādāks ritms. Tur laiks nav tik zibenīgs: var laikus izplānot, kur filmēt. Parasti visu dienu pavadu filmēšanā un atkarībā no tā, cik dienu ir līdz pirmdienai, var montēt. Es daudz montēju arī mājās. Varu to darīt savā gaisotnē, izdomāt stāstu, un tas ir krietni radošāks.

Ir vēl daži citi darbi. Šad un tad jāstrādā translācijas intervijās. Citreiz taisu apskatus. Nereti ziņu veidotāji ir arī sporta ziņu translācijas režisori. Olimpiādē bija arī jākomēntē. Pasaules kausā futbolā būs klāt komentēšana. Sporta žurnālisti televīzijā ir gana daudzpusīgi, un darba ritms var krasi atšķirties.

Kādas rakstura īpašības vajadzīgas labam sporta žurnālistam?

Svarīgākais ir godīgums un objektivitāte. Vienmēr atspoguļot situāciju, neskatoties ne uz neko. Otrajā vietā es liktu radošumu. Tas man un dažiem kolēģiem brīžam sagādā problēmas. Katru dienu, kad kā rūpnīcā ražo četrus sīžetus, radošumu grūti atrast. Sīžeti jāpasniedz interesanti, nevis sausi. Skatītājs jāieinteresē. Bet godīgumam un objektivitātei jāpievieno arī profesionalitāte. Vienmēr esi laikā, izdari visu tā, lai cilvēki turpinātu tev uzticēties!

Televīzijā jāieklaujas ciešos termiņos. Vai kādreiz gadījies ētera laiku nokavēt?

Tā neizbēgami gadās. Ļoti reti, taču lielākoties tas attiecas uz pēdējā brīža sīžeti. Pēdējos gados sporta ziņas mēs paši ar saviem klēpj datoriem aizbraucam uz notikumu. Kamēr spēle rit, mēs jau montējam materiālu. Basketbola duelis vien beidzas bez desmit deviņos, bet sīžetam deviņos jau jābūt televīzijā. To var paspēt tikai tad, ja viss saliekas perfekti: dators neuzkaras, interviju

paņemu laikā, intervējamais nerunā trīs minūtes ilgi. Ja līdz ēteram ir vairāk nekā desmit minūtes, faktiski vienmēr paspējām.

Vai pie tā jau esi pieradis?

Jā, pierod. Tomēr stress jau rodas gribot negribot. Ja sīžetu sūtu piecas minūtes pirms ētera un ir slikti internets, to gluži vienkārši nevar ietekmēt. Tiem pašiem džeķiem (kolēģiem – aut.), kuri bija olimpiādē: ja internets pazūd, brauc uz olimpisko mediju ciematu un meklē internetu! Taču nav zināms, vai paspēs sīžetu atsūtīt. Daudzi jau gaida, ko tad Dukurs pateiks, bet, ja internets izdomās nedarboties, būs citādi.

Esi bijis daudzos pasaules sporta notikumos. Kuru tu nosauktu par nozīmīgāko? Vai tenisa *French Open*?

Tur nav konkurences – *French Open*. Tur sakrita viss, kas varēja sakrist. *Grand Slam* turnīrs pats par sevi ir fenomenāls, jo tādi ir tikai četri gadā. Tas jāizbauda klātienē, lai to saprastu. Vēriens ir milzīgs! Tur ik pa brīdim pavīd tenisa leģendas, kā Borisu Bekers, Rafaels Nadāls. Auditorija ir fenomenāla, superzvaigznes uz katru stūra. Lai gan tām klāt īsti nevar tikt, taču viss ir augstākajā līmenī. Arī mūsu Aļona Ostapenko pasniedza izcilu dāvanu. Viņas čempiones tituls visu padarīja daudz skaistāku. Tas ir augstākais punkts, kurā esmu bijis. Iespējams, nekas tik labs profesionālajā dzīvē man vairs nenotiks – pārējie sporta forumi nespēj konkurēt ar *French Open* un Aļonu.

Biju arī studentu universitātē Korejā. Esmu pat ieslojis atklāšanas parādē, kur bija 70 000 skatītāju. Liels šovs. Bet *French Open* to pārsit vienā setā.

Kā atšķiras darba kārtība Rīgā un komandējumā?

To nevar salīdzināt. Rīgā viss notiek daudz mierīgāk pat tad, ja taisu četrus si-

žetus dienā. *French Open* man bija pirmā reize tik lielā sporta forumā. Viss jauns un nezināms. Esmu no Latvijas, ir tikai viens operators, un es tur nevienu neesmu vajadzīgs. Tomēr no manis gaida maksimumu. Intervēju visus pēc kārtas un principā strādāju formātā 24/7. Labākajā gadījumā var apstāties sīžetam, ejot no vienas intervijas uz otru. Šajā komandējumā bijām vien pusotru dienu. Mans jaunības maksimālais teica: esmu vienā no Latvijas visu laiku topa sporta notikumiem, tāpēc no šīs situācijas jāizspiež viss.

Kādas ir izjūtas, strādājot kopā ar tādām sporta žurnālistikas personībām kā Dāvids Ernštreits, Armands Tripāns un Reinis Ošenieks?

Veiksme. No viņiem esmu daudz mācījies. To, ka tas iegūts no kolēģiem, saprotu tikai pēc kāda laika. Kaišs strādāt ar tādiem profesionāļiem! Īpaši jāizceļ Dāvids Ernštreits – tas, ko viņš darīja olimpiskajās spēlēs, bija skaisti. Es šo spēļu laikā biju tā sauktais producents. Dāvids vienmēr izdaru visu tā, kā no viņa gaidīja. Vēl labākus apstākļus, lai mācītos, grūti iedomāties. Arī Māris Rīmenis allaž ir blakus. Spēcīgā vide ļoti attīsta.

Kurš ir tavs mīļākais sporta žurnālists?

No sportistiem mans elks ir futbolists Lionelis Mesi. Bet no žurnālistiem ļoti patīk bijušais Anglijas izlases spēlētājs Gerijs Linekers, BBC galvenā futbola raidījuma vadītājs. Viņš ir ārkārtīgi audzis no brīža, kad sāka vadīt raidījumu. Lielbritānijā viņš tagad ir labākais. Pērn, ja nemaldos, algā viņam samaksāts aptuveni miljons mārciņu.

Kāpēc pašam neiznāca aizbraukt uz Phjončhanas olimpiskajām spēlēm?

Vietu uz zirga ir tik, cik ir. Ja bobā bez pilota ir vēl trīs vietas, tad ir trīs. Tur bija trīs labākie žurnālisti. Tas ir tikai normāli, ka tur nebūju. Katram pienāk savs laiks. Reinis Ošenieks gaidīja ļoti ilgi, līdz aizbrauca uz olimpiskajām spēlēm. Es tik ilgi vēl neesmu nostrādājis. Tomēr olimpiādē ir koks ar diviem galiem: televīzijā to redzam un izbaudām daudz vairāk nekā žurnālisti, kuri tur strādā. Ja Dāvids vai Armands aizbrauc uz bobsleja trasi, tajā dienā viņi redz tikai bobsleja finišu un nointervē sportistus. Savukārt mēs televīzijā redzam visu buketi.

Vai olimpisko spēļu laikā redz tikai darbu un gultu?

Dažreiz pat gultu neredz. Pēdējās olimpiādēs iznāca liela laika zonu starpība, un tas ļoti ietekmē. Katru otro nakti gulēju televīzijā. Citreiz spēļu laikā pienākumi pārklājas. Jākomēntē snovbords un nedaudz Ziemeļu divcīņa, lielākoties naktī, bet pa dienu – olimpisko spēļu studija, pa vidu – *Sporta studija*. Dažreiz pagulēt iznāca, citreiz neiznāca. Režīms ir skarbs, taču visi to saprot. Darbs tomēr uzlādē, jo visu laiku ir kustība. Olimpiādē ir visaugstākais līmenis. Tas neapgrūtina: ja dara to, kas patīk, pārējais ir formalitāte. Mūsu darbā stundas neskaita.

„Savulaik tie šķita dziļi lauki un gribējās uz pilsētu. Tagad, dzīvojot Rīgā, kad vien ir iespēja, braucu atpakaļ uz Dzeldu! Ģimene un miers – divi faktori.”

Var gadīties, ka sīžets, ko taisi stundu, var būt labāks par to, kas taisīts visu dienu.

Kā ar privāto dzīvi? Vai ir laiks arī sev?

Privātā dzīve man ir. Visu laiku jau nav jāstrādā olimpiādēs režīmā. Parastajā ikdienā laiks pietiek visam. Vasarā cenšos katru otrdienu uzspēlēt futbolu, bet vienmēr tas neizdodas. Mēģinu aiziet uz kino, satīkies ar draugiem, ziemā uzspēlēt hokeju. Lielo notikumu laikā ģimenei un draugiem parasti saku: „Piedodiet, mēnesi būs darba. Ja gribat – zvaniet! Centīšos atbildēt.” Ārpus lielajiem notikumiem saplānot brīvo laiku ir katra paša prasme.

Ko vēlies sasniegt? Kurus sporta pasākumus apmeklēt? Vai Pasaules kausu futbolā?

Ilgtērmiņa mērķus cenšos sev nenolikt, lai gan citi saka, ka tā būtu pareizi. Man patīk dzīvot dienu pēc dienas un tad skatīties, kāds ir mērķis. Es tos saucu par izaicinājumiem. Man patīk kaut kas jauns. Vasarā komētēšu Pasaules kausu futbolā. To esmu vēlējis darīt visus savas profesionālās karjeras gadus. Visi redz, ka tas čālis to grib: viņš visu laiku taisa apskatus, runā par futbolu. Sagaidi savu iespēju! Pasaules kausa komentēšana būs kārtīgs izaicinājums.

Vai nesāp sirds par to, kas notiek Latvijas futbolā?

Sobrīd tās sirds sāp sāk mazināties. Futbola federācijai būs jauns prezidents – redzēsim, kurš nāks vietā. Jebkurā gadījumā būs jauns uzrāviens. Atļaus riskēt un teikt, ka futbols tuvākajos gados ies uz augšu. Pakatīties, kas notiek Vieglatlētikas federācijā, kopš Ineta Radēviča stāvējis prezidentes amatā! Man pazīstami vairāki vieglatlētikas treneri, un redzū, ka līnē iet uz augšu. Jaunās vēsmas, īpaši sākumposmā, iedod strauju virzību uz attīstību. Ja futbols ņems piemēru no vieglatlētikas, visam vajadzētu būt labi.

Vai jūti, ka, strādājot televīzijā, augusti tava atpazīstamība?

Paldies Dievam, mani pazīst tikai sporta vidē. Kadra parādos reti, bet uz ielas satieku jebkuru sportistu un varu mierīgi parunāties. Citi uz ielas vai pārdevēja veikalā mani nepazīst. Man tas patīk. Jūtu, ka, strādājot kopā ar futbolistiem vai skeletoniem, aug viņu uzticība un varu dabūt vairāk iekšējās informācijas. Tas ir neizbēgami: ja sportists bieži satiecu un godīgi visu atspoguļo, viņi tev uzticas.”

Ar kuru sportistu tev vislabākās attiecības? Varbūt esi ar kādu sadraudzējies?

Par draugiem nesauktu nevienu. Jātur robeža. Nevar ar sportistu dzert alu – tas nav pareizais stils. Nedrīkst būt sporta fans, un nedrīkst būt sportista draugs. Esmu žurnālists. Protams, ja sportistu satieku uz slēpošanas kalna, tad papusdienot un par dzīvi parunāt varam. Bet es nezvanīšu Martinam Dukuram un neteikšu: „Čau, esmu Siguldā. Ejam iedzert tēju!” Jānotur profesionālā līnija, ka esmu nevis draugs, bet žurnālists.

Kārlis Komarovskis
Matīsa Timofejeva arhīva foto

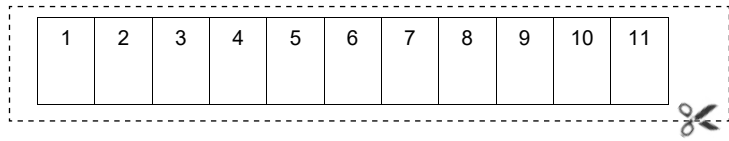
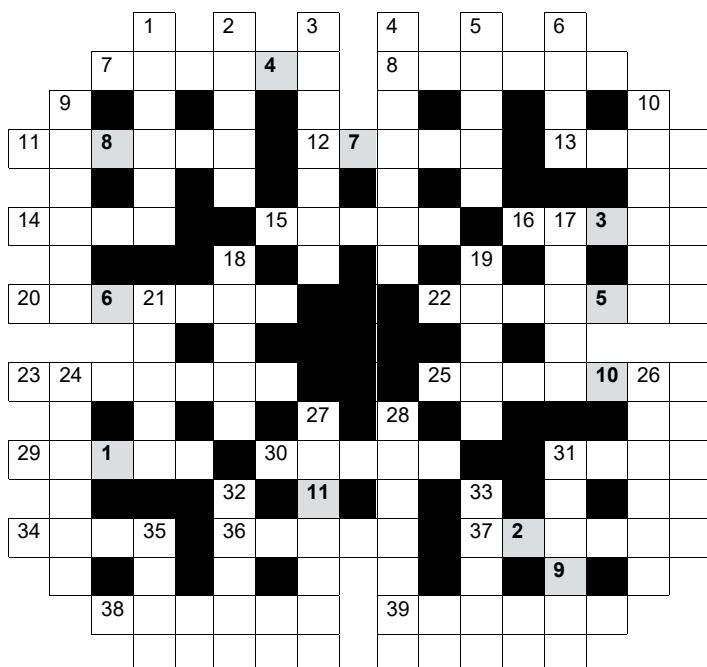
Latvijas Televīzijas žurnālists Pasaules universitātē Korejā.

Skrundenieks intervē kuldīdznieku - Latvijas izlases futbolistu Jāni Ikaunieku.

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojusi Anda Straume.

Risinājumu gaidām līdz 25. aprīlim.

Horizontāli: 7. Apģērba piederums galvas virsējās daļas segšanai. 8. Sīkumtirgus. 11. Atgadīties. 12. Čūska. 13. Aulekši. 14. Mākslas nozare. 15. Tāds, kas nav biezs. 16. Preces svars kopā ar iesaiņojumu. 20. Mutvārdu pavēle. 22. Daudzgadīgs sukulents ar gaļīgu, parasti dzeloņainu stublāju bez lapām. 23. Latviešu aktieris (1977). 25. Vērtspapīri. 29. Aizžogojums upē zivju ķeršanai. 30. Latviešu dzejniece (1907–1974). 31. Ārējais apvalks augļiem, saknēm. 34. Veidot apģērba gabalu no dzijas. 36. Grieķu alfabēta burts. 37. Ar kāju darbināma vērpsamā ierīce. 38. Lielī, arī vērtīgi, labi. 39. Atsevišķa daļa no kā.

Vertikāli: 1. Meksikas galvaspilsēta. 2. Šautra. 3. Tirdzniecības uzņēmums. 4. Pilsēta Latvijā. 5. Rožu dzimtas koki vai krūmi. 6. Ierīce, arī priekšmets, ko izmanto, lai nodrošinātu ķermeņa daļas, parasti locekļu, nekustīgumu. 9. Kauliņu spēle. 10. Lipīga, staipīga masa, ko organismā izdala daži dziedzeri. 17. Paklausīgi. 18. Šķidrums, kas lielos daudzumos atrodas dabā. 19. Dzeramā daudzums, ko norij vienā paņēmiņā. 21. Apstākļi, kas pierāda apsūdzētā nevainību. 24. Maksājums, alga naturālījās. 26. Latviešu dzejnieks, literatūrkritiķis (1937–2013). 27. Smags āmurs. 28. Spriegs, sasprindzis. 31. Viela, kurai raksturīgas noteiktas fizikālās īpašības, parasti laba elektrovadītspēja, siltuma vadītspēja, kaļamība, specifisks spīdums. 32. Masas mērvienība. 33. Apzināta tieksme, vēlēšanās. 35. Uzkopts.

Pareizā atbilde: INDEMNĪTĀTE

(ar parlamenta aktu apstiprināta valdības un tās locekļu atbrīvošana no atbildības par rīcību, kurai bija vajadzīgs parlamenta atbalsts, kā arī par tādu darbību, kas izdarīta īpašos apstākļos; starptautiskajās tiesībās – zaudējumu atlīdzināšana).

Atbildes

Horizontāli: 9. Princese. 10. Armatūra. 11. Suns. 12. Ērgļi. 13. Līnija. 14. Tundra. 17. Karašas. 18. Senāk. 20. Delna. 22. Ogles. 24. Process. 25. Prosa. 27. Gluds. 30. Alkas. 32. Ādminis. 34. Tralis. 37. Skavas. 38. Palot. 39. Akra. 40. Florists. 41. Atspaidis.

Vertikāli: 1. Krautuve. 2. Ēnas. 3. Velēnas. 4. Selga. 5. Baķis. 6. Smalkas. 7. Stanga. 8. Krājķase. 15. Donas. 16. Pārcelt. 19. Eiro. 21. Ēsma. 23. Gulta. 26. Radikāls. 28. Dailrade. 29. Piesist. 31. Statuss. 33. Izvērt. 35. Apēst. 36. Ilgas. 39. Alas.

Pareizi atbildējuši: Vizma Dzalba, Vilnis Bēniņš, Bruno Mekšs, Gunta Vāciete, Helēna Remerte, Velta Višņevska, Biruta Insberga, Ojārs Silkans.

Atmiņjumu, izgriezto no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīklu konkursam, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemetiet redakcijas vēstuļu kastītē.

BĒRNU MĪKLAS

Tos lieto ikdienā un svētkos, arī bērni; mammas dusmās reizēm grib tos mest zemē.

.ikustT

Tās ir garšīgas un neparšīgas, daudziem tās patīk, bet neviens tās neēd.

.esjirmug esmsjēšōx

MANA AIZRAUŠANĀS

Adīt paticis visu mūžu

Kuldīdzniecei Anitai Upītei, kura adīt prot jau kopš sešu gadu vecuma, ir prieks, ka to var darīt arī tagad, kad kustēties kļuvis grūtāk.

„Adījumus pārdoju tirdziņos. Tagad domāju aiziet uz pasākumu *Lido zivis* – varbūt kāds nopērk suvenīram.”

IEMĀCĪJA VECĀMAMMA

„Patiesībā adu vairāk piespiedu kārtā, jo uz vecumu vairs nevaru tā paskriet, kā gribētu. Bet adīt varu, un tas man paticis visu mūžu. Visvairāk patīk rakstainie cimdi,” stāsta A.Upīte.

„Man to iemācīja vecāmamma. Vai var iedomāties, ka meitenei seši gadi un jau māc adīt? Tas bija ar varu – mani visi mūžīgi kaut kur stūmuši. Vienu dienu saslimu, manuprāt, ar masalām, temperatūra bija augsta, jāguļ gultā. Nu, kur tad gultā! Kad vecāmamma gāja uz kūti, es kādreiz vēl ar zeķēm skrēju ārā. Vajadzēja fiksi, kamēr viņa neredz!”

„TAS MAN PIELIPA”

Anita atceras: „Pirmo uzadīju šalli. Vecāmamma iesāka, un es turpināju. Atceros, ka tā bija sarkanā krāsā ar baltām svītrīņām abos galos. Kad šalle bija gatava, devos ar to uz skolu. Mācījās pirmajā klasē, un bija prieks, ka man ir forša, adīta šalle.

Tas man pielipa. Es iesāku, un man iepatikās. Tiklīdz bija vaļa, pa vakariem adīju. Kad izadīju zeķi, sāku ķerties pie cimdiem. Pirmie bija svītrīni. Pēc tam sāku adīt ar rakstu, vēlāk jau ar divām dzijām. Pamazām vien tā arī viss iesākās.”

DZIJU KRĀSOJA PAŠI

„Tagad jau var nopirkt visādas dzijas, taču toreiz mēs paši krāsojām mājās gan ar veikalā nopērkamajām krāsām, gan vasarā ar augiem. Kāda dzija iznāca, tāda bija laba. Kad sāku adīt tirgum, neapjēdzu to, ka dzijas mazgājot laiž krāsu – tā plūk nost un sakrāsojas. Lai tā nenotiktu, daru tā: nopērku rupjās dzijas un vienkārši lieku tās etiķūdenī.”

SAREŽĢĪTI RAKSTI

„Uz tirgu braukāju jau kādus 20 gadus. Jāskatās pēc pieprasījuma. Vairāk vajag zeķes nekā cimdus. Tās biežāk pērk rudenī, kad kļūst vēsāk. Piemēram, vīriem vajadzīgas meža zeķes no rupjas dzijas, kuras var ievilkēt zābakos.

Aptuveni gadu savus darbus nesu uz veikalu

„Lai nav jāsēž tāpat vien pie loga, ņemu un kaut ko urbinu,” nosmej kuldīdzniece Anita Upīte, kurai rokās pašas adītie dūraiņi ar Kuldīgas rakstu un svītrīnainas zeķes.

Artava. Šeit es atklāju Kuldīgas rakstu. Gāja diezgan grūti, jo tam ir visādi āķīši. Taču es to izbūru cauri un dabūju par savējo. Vairāk man patīk sarežģīti raksti, kuros ir jādama. Jāskaita līdzī valdziņi, jāsaprot, kā rakstu dabūt cimdā un cik plats tas iznāks. Viss nāk ar laiku, un, ja esi kur nokļūdījies, nākamajā rindā jau zini, ka ir jāarda atpakaļ. Adīšana nav tas darbs, kuru var darīt bez pārtraukuma. Pēc stundas jāatpūšas vai jāpadara kas cits,” secina Anita.

PAPĒŽA NAV

Dažreiz gadās arī kāds kuriozs, stāsta Anita. „Reiz, kamēr meita mazgāja veļu, plāpājot izadīju zeķi bez papēža. Abas runājam, līdz skatos: zeķes garums ir tāds, ka jāsak adīt papēdi. Taču tad sākam atkal plāpāt, līdz vairs nevarēju to zeķi apgrozīt. Sāku raukt nost valdziņus un beigās skatos: papēža nemaz nav!”

Andras Ālītes teksts un foto

KULDĪGAS BIBLIOTĒKĀ

Rokasgrāmata skolotājiem

Kuldīgas bibliotēkā pieejama Viļņa Purēna rokasgrāmata skolotājiem *Kā attīstīt kompetenci*, kurā ir teorija un metodiskie ieteikumi, kā ieviest jauno mācību standartu.

Ievada nodaļas piedāvā ieskatu kompetences jēdzienā un tā izmantošanā izglītībā, aplūko metožu un stratēģiju būtību. Tālākās nodaļas pievēršas caurviju prasmēm, ir arī metodiski ieteikumi, piemēri un kompetences attīstības vērtēšanas principi. Grāmatā ir arī daudz vēsturiska materiāla, kas palīdz izprast didaktikas tendences un vienlaikus parāda, ka daudzi paņēmieni skolotājiem jau bijuši zināmi.

VĒSTURE

Nīkrāce cauri gadsimtiem

Dzidras Krivko atmiņas

Dzidra Krivko (dz. Ārniece) skolu beidza 1957. gadā.

PĒRIENS PAR SLIKTĀM SEKMĒM

„Kad es mācījos, skolotāji tika cienīti: ko viņi teica, tas bija likums.

Brālim tomēr mācīties nepatika. Mamma bija aizgājusi uz vecāku sapulci. Skolotāja teica, ka ir viens nesekmīgais un tas ir Āris. Mammai bija liels kauns, un, mājās pārnākot, viņa teica: ja būtu to zinājusi, nemaz nebūtu gājusi. Tie bija laiki, kad vecāki vēl varēja bērnus pērt, ja tie neklausīja vai nemācījās. Māte pastāstīja tēvam, ko dzirdējusi sapulcē, tas palicis dusmīgs, paņēmis siksnu un brāli nopēris. Āris apsolījis mācīties. Mamma skolā direktoram teikusi, ka Āris nevarot iemācīties, bet direktors atbildējis, ka brālim galva kā spogulis – lai tikai mācoties. Brālis tēvam doto solījumu turēja, nesekmīgās atzīmes izlaboja un skolu pabeidza reizē ar klasesbiedriem, pēc tam iestājās Cīravas lauksaimniecības skolā un pabeidza arī to.”

Milijas Grīslas atmiņas

1957. gadā skolu beidza Milija Grīslē (dz. Enģele).

SKAISTAS KURPES

„Nīkrāces septiņgadīgajā skolā mācības

sāku 1950. gada 1. septembrī. Skolas laiks palicis atmiņā kā skaists un iespaidiem bagāts. Atceros pirmo klases audzinātāju Almu Krauzi, pavārti Veru Eglīti un savu pirmo direktori Alvīni Miglinieci no Latgales. Vēl šodien atceros klasesbiedrus. Skolotāji bija ļoti stingri. No 4. klases audzinātāja mums bija Vilma Kalnkārkle, kas reizē mācīja matemātiku. Man patika tas, kā skolotājas ģērbās, it sevišķi atmiņā saglabājušās kurpes, kas mums, bērniem, likās ļoti skaistas.

Mācīties vajadzēja centīgi, jo skolotāji bija stingri – daudzreiz dabūju ar lineālu pa pirkstiem. Arī pēcstundas neizpalika, kaut mācījos diezgan labi, bet citreiz visu nebiju kārtīgi iemācījusies. Esmu dabūjusi arī stūrī stāvēt par to, ka neesmu skolotājus paklausījusi.

Nīkrāces skolu beidzu 1957. gadā un tūlīt iestājos Rudbārzu vidusskolā. To absolvēju 1961. gadā. Pēc tam sāku strādāt sovhozā Nīkrāce par grāmatvedi. Plāni bija pavisam citādi, bet tos izjauca mammas nāve, un tā visu mūžu esmu nostrādājusi Nīkrācē.”

NO VIENSĒTAS UZ CENTRU

Milija padomju saimniecībā Nīkrāce strādāja par grāmatvedi, bet vīrs Jānis – par šoferi. Sovhozs centrā cēla daudzstāvu mājas

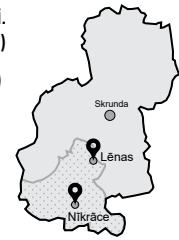

Krivko ģimene meitas Lienas izlaidumā.

un piešķīra dzīvokļus saviem ļaudīm, kuri vai nu no laba prāta, vai kādu apstākļu dēļ viensētas pameta. Tolaik bijis modē jaunajām ģimenēm pārcelties uz centru. Milija dzīvojuši lauku mājās netālu no centra, diemžēl tās nācies atstāt, jo 70. gados tur sāksis būvēt notekūdeņu attīrīšanas staciju. „Skaisti mums tur bija: upīte netālu, pilna lašiem un forelēm,” atceras nīkrāciece.

Dzintra Liekmane (Grāmatas fragmenti). Sākums 2016. gada 24. oktobrī.)

(Turpmāk vēl.)

VALASPRIEKIS – KRŪSTVĀRDU MĪKLAS

M.Grīslēi patīk minēt

krustvārdu mīklas. Viņa atzīstas, ka kādreiz par tādu aizraušanos pat iedomāties nav varējusi, jo bijis jāstrādā. Tagad nevar saprast, kā visu paspējuši: noteiktas stundas nostrādāt sovhozā, apkopt savu piemājas saimniecību ar cūkām un govīm un vēl dvīņus izaudzināt.

Padomju gados žurnālu nebija daudz. Tomēr, kad kolektīva sievas bariņā aplenkusās kārtējo krustvārdu mīklu un aicinājušas piedroties, viņa atmetusi ar roku un teikusi, ka nav laika niekoties.

Valaspriekša sākums bijis nejausšs. Pirms gadiem piecpadsmit tagadējā pagasta pārvaldniece Ilona Rītiņa palūgusi no pilsētas atvest *Superkūmiņu*. „Braucot mājās paskatījos, kas tajā žurnālā tik interesants,” atceras Milija. „Kopš tā laikā aizgāju tādā azartā, ka gandrīz ne dienu bez minēšanas nevaru iztikt.” Galvenais esot pārbaudīt prāta spējas un uzzināt ko jaunu. Tā ir arī sava veida sabiedriskā aktivitāte, jo citreiz pēc padoma jāaiziet uz bibliotēku, citreiz pie kādas draudzenes, jo viens cilvēks taču visu nevarot zināt.

PIRMS 20 GADIEM UN TAGAD

„Vairs nav svarīgs smukais punktiņš”

Agrākais kuldīdznieks, rotkalis Andris Garokalns pirms 20 gadiem vadīja metālmākslas nodaļu Liepājas mākslas koledžā. Tagad iestāde saucas Liepājas mūzikas, mākslas un dizaina vidusskola un viņš ir metāla izstrādājumu dizaina izglītības programmas metodiskais vadītājs un arī pasniedzējs.

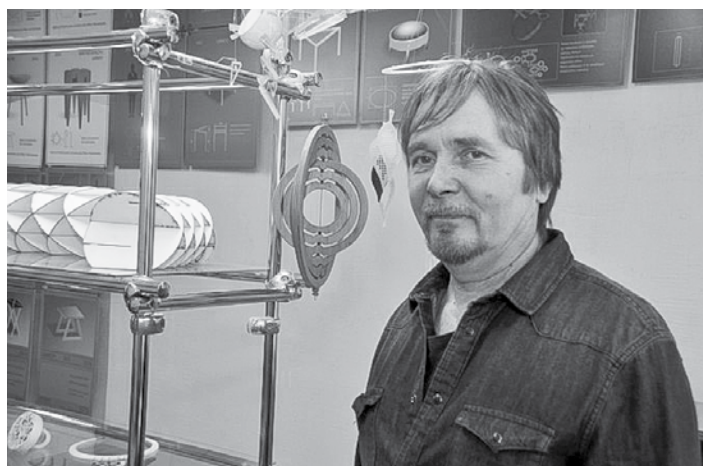
Skolas nosaukums un nostādnes mainījušas vairākkārt. „Slodze bijusi liela, katra reorganizācija prasa intensīvu darbu,” saka Andris un atzīst, ka tas prasījis daudz enerģijas un paša radošajai izpaušmei atlicis maz iespēju. „Pienācis brīdis, kad šķiet – rotaslietām atkal vajadzētu atrast vairāk laika.”

GODA LIEPĀJNIEKA BALVAS AUTORS

A.Garokalns jau 15 gadus veido Liepājas Goda balvu – ordeni *Goda liepājnieks*. Top arī pa rotai dzīvesbiedrei un meitai, reizēm kāds pasūtījuma darbs. „Mans darbs un radošās izpaušmes visu laiku saistītas ar metālmākslu. Agrāk ļoti svarīga bija forma – tas, cik skaisti rota izskatās. Tagad svarīgāka šķiet koncepcija, kāpēc darbs vispār tiek taisīts. Ar gadiem tas vairs nav *smukais punktiņš uz lielā laukuma*, bet jāsāk domāt, kāpēc tas tur nolikts.”

VISPIRMS DIZAINS, TAD AMATS

Metālmākslas programmas nosaukuma maiņa rāda, kā 20 gados mainījies arī izglītības saturs. „Tagad galvenais nav lietišķā māksla, bet gan dizains. Vienkārši runājot – audzēkņi orientēti vairāk domāt par to, kam, ko un kāpēc taisīt. Tikai pēc tam nāk tehnoloģiskā puse, kā formu izveidot materiālā. Agrāk lietišķā puse bija

Jaunajiem metālmāksliniekiem tikpat svarīgs, cik amats, tagad ir dizaina domāšana, skaidro Liepājas mūzikas, mākslas un dizaina vidusskolas pedagogs Andris Garokalns.

svarīgāka. Māksla vērsta uz mākslinieka emocijām, bet dizains – uz lietotāju. Mācību procesā pētniecība vairāk saistīta ar lietotāju un orientēta uz to, lai audzēknis pēc skolas var strādāt un lai tas kādam ir vajadzīgs.

Piemēram, viens mūsu audzēknis uztaisīja koka rokas pulksteni un pēc kvalifikācijas darba aizstāvēšanas izveidoja veiksmīgo uzņēmumu *Ovi Watch*. Pagājušā gada absolventa palīgierīce bērniem ar īpašām vajadzībām šogad iekļuva Nacionālās dizaina balvas finālā.

Protams, nav aizmirsta māksla. Piemēram, ja pilsētā vajadzīgi 100 sienas gleznojumi, pirmais ir dizains – kur, ko, kāpēc gleznot, ar ko sadarboties, bet iznākums ir māksla un radoša izpaušme.”

KULDĪGĀ AIZVIEN RETĀK

Pirms 20 gadiem Andris stāstīja, ka dzīve rit starp Liepāju, Puzi un Kuldīgu. Puzē tolaik bija dzīvesbiedres vecāki, Kuldīgā – paša vecāki, kuri tagad jau aizsaulē. „Uz Kuldīgu braucam aizvien

retāk, lai gan pilsēta kļūst aizvien skaidrāka. Te mums vēl ir īpašums, ko reizēm atbraucam apkopt. Esmu bijis uz dažām izstādēm, šad tad aizbraucam uz Pilsētas svētkiem. Liepājā skolas dzīve integrēta pilsētas radošajā dzīvē, tāpēc aizvien biežāk ir dažādi projekti un izstādes.”

Rakstā pirms 20 gadiem stāstīts par sniega skulptūru festivālu Somijā. Bet tajos piedalīties vairs nav bijis iespējas, jo skolā kvalifikācijas darbu aizstāvēšana pārcelta no decembra uz janvāri, kad tie notiek. Toties Andris piedalījies kolēģa Zigmunda Viļņa smilšu skulptūru festivālā *Zelta smilšu grauds*.

Vēl kāds nozīmīgs notikums – Andris kļuvis par vectētiņu: mazdēls Derils mācās jau 2. klasē, mazmeitiņai Odrijai ir gads un trīs mēneši. Meitas ģimene dzīvo Rīgā. Derils jau palīdzējis darbnīcā: „Reiz abi taisījām gredzenu. Grūti pateikt, vai viņš gribēs ar to nodarboties, bet darbā jau piedalījies.”

Iveta Grīniņa
Andra Garokalna arhīva foto

akmeni, metālā, sniegā

Rotkalis Andris Garokalns jau pirms 20 gadiem Kurzemniekam teica, ka paša mākslai laika paliekot aizvien mazāk.

KULDĪGAS AVĪZĒS

Kuldīgas Vēstnesis pirms 90 gadiem

Dabas izstāde

Sakarā ar sliktu laiku daži pasūtītie dzīvnieki nav laikā pienākuši, izstādes atklāšanu nācās atlikt uz 22. aprīli. Jāpiezīmē, ka izstādei pienākuši dažādi dzīvī, interesanti eksponāti, kā krokodils-aigalators, ūdens un sauszemes bruņņu rupučī, Ziemeļu un Vidus jūru dzīvnieki, lapu vārdes, dažādas eksotiskas (siltūdeņu) zivis. Iespējams, ka līdz izstādes atklāšanai pienāks milzu čūska boa, putnu zirnekļi no Brazīlijas, svešzemju čūskas.

Jaunais Kurzemnieks pirms 80 gadiem

Kādā vecumā dibināt ģimeni?

1936. gadā salaulāti tikai 348 nepilngadīgi vīriņi, kas ir tikai 2,1% no salaulāto kopskaita. Turpretim sievietes laulībā dodas ievērojami jaunākas. 1936. gadā salaulātas 1850 nepilngadīgas sievietes, kas ir 11,2%. Uz katriem 100 neprecētiem vīriešiem, kuri ir 20–29 gadus veci, ir tikai 91 tāda pat vecuma sieviete.

Padomju Kuldīga pirms 70 gadiem

Aicinājums dziedātājiem

Kuldīgā b.Pučiņas vadībā izveidojies apvienotais arrodorganizāciju koris, kas pašlaik gatavojas aprinķa māksliniecišķās pašdarbības skatei. Lai pienācīgi aizstāvētu Kuldīgas godu, korī nepieciešami vēl dziedātāji. Tamdej vietējo komiteju kultūras komisijām jārupējas, lai no darba vietām piedalītos iespējami koplāks dziedātāju skaits.

Jābūt divreiz apņēmīgākiem

Kuldīgas 2. vidusskolas 12.n klases audzēkņi, kuri kārtoja angļu valodas eksāmenu, – Alīna Auziņa, Ance Sproģe, Nauris Gustsons, arī direktores vietniece darbā ar neklātniekiem Marijana Kondratjeva, Roberts Auziņš, Līga Ansons, Ramona Pujāte, Sabīne Besenaite, Keisija Gaile.

Vēl šajā klasē mācās Inīta Zariņa, Kaspars Cīcis, Zane Grīnvalde, Jana Kantiķe, Ilona Radvinskaite, Laura Zahare, Raivis Lapiņš, Aigars Purmalis, Roberts Stepe. Lielākā daļa neieradās darba dēļ, daži atrodas ārzemēs.

Kuldīgas 2. vidusskolas 12.n jeb neklātienes klasē mācās jaunieši katrs ar savu pilngadīga cilvēka pieredzi, bet vienotu atziņu, ka izglītība ļoti vajadzīga.

JĀZINA TIKPAT DAUDZ

Tiekamies rītā pirms angļu valodas eksāmena. Tā ir viena no retajām reizēm, kad neklātnieki ir kopā, jo lielākoties zinības apgūst tālmācībā. Skolā viņi ierodas vakaros uz konsultācijām pie skolotājiem atkarībā no tā, kurš mācību priekšmets katram svarīgāks. Kā stāsta klases audzinātāja Ilva Hartmane, neklātienes programā jāapgūst tieši tas pats, kas tiem, kuri mācās klātienē. Vienīgā atšķirība: neklātniekiem mācības notiek divreiz nedēļā, nevis katru darbdienu. Papildus var izvēlēties konsultācijas gan pēc grafika, gan vienojoties ar skolotāju.

NĀK UN IET

Arī eksāmenā visu tomēr nav: daži to nokārtojuši jau iepriekšējā gadā, kāds izvēlējies citu valodu. Audzinātāja norāda, ka audzēkņu skaits parasti ir mainīgs. Daži jaunieši iestājas, bet, jūtot grūtības, aiziet mācību gada vidū. Vai arī –

mirkli pirms pašām beigām. Pa to laiku pievienojušies jauni, kuri mācījušies citur, daži pat nokārtojuši daļu centralizēto eksāmenu, bet tad kādu iemeslu dēļ mācības tur pametuši. Visbiežāk – ģimenes apstākļu dēļ.

PĒC SPĒJĀM UN IESPĒJĀM

Šogad 12.n klasē ir 19 jauniešu, 1. septembrī tikpat sāka mācības. Četri tomēr neturpināja, bet viņu vietā atnāca četri citi. „Visbiežāk darba iespēja mudina iegūt vidējo izglītību,” tā I.Hartmane. „Tā kā daļai pietrūkst gribasspēka iesākt pabeigt vai arī ir citi šķēršļi, neklātienes programma piedāvā mācīties katram pēc spējām un iespējām. Vienlaikus neklātniekiem varbūt vajag pat divreiz lielāku apņēmību nekā tiem, kuriem skola ir ikdiena. Prieks, kā šie divpadsmitie prot savienot mācības ar bērnu audzināšanu. Šajā mācību gadā piedzimuši četri mazuliši – Alīnai, Sabīnei, Ramonai un Naura ģimenei.”

ARĪ NO TĀLĀKĀM VIETĀM

Vēl neklātienes specifika ir tāda, ka mazāk ir ārpusklases pasākumu. Daudziem ir ģimene, bērni, darbs. Ietekmē arī attālumš: jaunieši brauc no Vārmes, Turlavas, Rojas un citām vietām. Tomēr ar klases audzinātājas atbalstu tiek turpināta tradīcija sanākt kopā 1. semestra beigās pirms Ziemassvētkiem. Protams, būs kopīgs izlaidums. Vai pēc tam, aizējot katram uz savu pusi, te iegūtos draugus absolventi aizmirsis? Tad jau laiks rādīšot, viņi atbild. Daži iepazīnušies jau agrāk. Piemēram, Keisija un Sabīne ir draudzenes kopš 10. klases.

JĀCĪNĀS PAŠIEM

Arī Marijana Kondratjeva, direktores vietniece darbā ar neklātienes un tālmācības programmu, uzsver, ka mācīties vakaros ir grūtāk. „Tas nav tik vienkārši kā katru dienu sēdēt solā un klausīties, ko skolotājs stāsta. Vieni visu dienu strādā, citiem mājās ir ģimene. Pašiem jācīnās par atzīmēm – skolotājs nebūds un nebakstīs. Ja nevar tikt uz nodarbībām, tad uzdotais jāapgūst ar interneta starpniecību. Jaunajām māmiņām svešvalodas eksāmena starpbrīdī vēl bija jāiespēj pa-

barot mazulišus. Pārvarējuši šīs grūtības, viņi tiks galā ar citām. Tie ir mūsu jaunieši, kuri paliks šeit un strādās. Patrioti. Veikalā, frizētavā, slimnīcā – visur pretī būs mūsējie, kuri beiguši vakarskolu.”

JA SASPAROJAS

„Nav viegli, bet, ja sasparojas, tad var daudz,” teic Roberts Auziņš, kurš vienā gadā apguvis divu klašu vielu. Pirms vairāk nekā desmit gadiem viņš pārtrauca mācības V.Plūdoņa Kuldīgas ģimnāzijā un aizbrauca uz Īriju. Izveidoja ģimeni, tur piedzima pirmais bērniņš. Tad Roberts darbā guva traumu – nogrieza rokas pirkstus. Vairs nevarēja strādāt un brauca mājās. „Īrijā izglītību man neprasīja, bet atgriezies sāku domāt, ka jācīnās. Jaunāks taču nekļūstu, tāpēc apņēmos pēc 10. klases tikt divpadsmitajā. Otreiz diez vai ko tādu apņēmos.”

DZĪVE SALIEK PLAUKTIŅOS

Nauris Gustsons atzīst: kādreiz mācoties vidusskolā, izglītības nozīmi nav sapratis – citas lietas likušās svarīgākas. Nu dzīve visu salikusi pa plauktiņiem, un Nauris apjautis, ka veco laiku kļūdas jālabo un jācīnās. „Labi, ka ir

„Apbrīnoju jauniešus, kuri strādā un audzina bērnus, vienlaikus spēj izpildīt mājas darbus, kārtot ieskaites, katru pirmdienas un ceturtdienas vakaru nākt uz nodarbībām. Tam vajadzīgs gribasspēks, neatlaidība un tuvāko atbalsts,” teic klases audzinātāja Ilva Hartmane.

tāda tālmācība jeb neklātienē,” piebilst Sabīne Besenaite. Viņa audzina divus bērnus, viens vēl zīdāinītis.

Šis būs pirmais izlaidums, kopš jaunieši mēģina mācības vidusskolā savienot ar Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma trīsgadīgo programmu. 10. klasē mācības sāka sešas meitenes, un Līga Jansone jau kārtu eksāmenus.

TUR VIDUSSKOLU NEPRASĪJA

Vēl daži atgriezušies no darba ārvalstīs. Viņi norāda, ka tur par vidusskolu nav domāts – brauc taču strādāt. Ance Sproģe stāsta, ka Īrijā beigusi labus grāmatvedības kursus, bet šeit tāda izglītība nederot, ja nav vispārējās vidējās. „Liekas, ka skaitļi visur pasaulē vienādi. Īrijā neprasīja, lai būtu pabeigta vidusskola. Varēju mācīties jebkādosursos. Latvijā ir citādāk. Man ir ģimene un bērni, tāpēc neklātienē iestājos, lai sakārtotu izglītības dokumentus un varētu tālāk mācīties lietvedību.”

**Dainas Tāfelbergas
teksts un foto**

PĀRDOD

Tikko no Vācijas – **OPEL ZAFIRA**. 2005, 2,2, D, cena 2500 eiro. Tālr. 28728202.

Veikalā **Dagus**, Liepājas ielā 51, apjomīgas sieviešu **VIRSJAKAS, KLEITAS**, blūzes, bikses, apavi.

Pārdod **PVC LOGUS** un **DURVIS**, iebūvējamus skapjus, bīdāmās durvis, moduļu virtuves. Plašs žaļūziju piedāvājums. Mucenieku iela 25, tālr. 28448638, Gravas iela 1 (*Elvi*), tālr. 28378818.

SIA **Nams 95** pārdod **BRUĢI** (180 x 120 x 60): pelēks – 0,20 eiro/gab., brūns, sarkans – 0,22 eiro/gab. Ietvju apmales (1000 x 200 x 80), 2,50 eiro/gab. Tālr. 26548736, 29106589.

KVIEŠUS. Tālr. 29254530.

Ar piegādi pārdod skaldītu **MALKU**, zāģētavas atgriezumus, 3 m garu meža malku. Tālr. 29249578.

Skaldītu **MALKU**. Tālr. 27885688.

Skaldītu meža **MALKU**. Tālr. 26544462.

Skaldītu **MALKU**, garums pēc pasūtījuma, ātra piegāde. Tālr. 24968500.

Jauktu, skaldītu **MALKU**, arī katliem, krava no 130 eiro. Tālr. 28356979.

Skaldītu lapkoku **MALKU** jums vajadzīgajā garumā un rupjumā, 6 berkubi – 170 eiro, 10 berkubi – 250 eiro. Tālr. 29562735.

Skaldītu **MALKU**. Tālr. 29254530.

Kvalitatīvus, trūdētus **KŪTSMĒSLUS** 50 l maisos, cena 3,25 eiro gab. Tukšais maiss ir iekļauts cenā. Tālr. 26776151.

KŪTSMĒSLUS, trūdzemi, kūdru maisos. Tālr. 28323920.

W
SVEASKOG
BEZ MAKSAS ATTĪRA
NO KRŪMIEM
laukus un citas
aizaugušas platības.
PĒRK
zarus, cirsmu atlikumus,
šķeldojamu materiālu.
ĀTRA SAMAKSA.
25 622 293 (Āris)

IESPĒJA

Laiks uzdrīkstēties X faktoram

Jau tuvākajā laikā sāksies at-lase nākamajam TV3 muzikālajam šovam **X faktors**.

Soreiz dziedošie talanti varēs pieteikties šādās pilsētās: 7. maijā Liepājā, 8. maijā Valmierā, 9. maijā Jelgavā, 10. maijā Rēzeknē, 11. maijā Jēkabpilī, 12. maijā Rīgā. Sākums visur 15.00. Līdz 11. maijam pieteikties var arī **X faktora** mājas lapā. Potenciālie dalībnieki tiks vērtēti trīs kategorijās: no 16 līdz 25 gadiem, 25+ un vokālo grupu kategorijā.

PĒRK

SIA **Lāses AM** par augstu cenu iepērk **LIELLOPUS** kautsvārā un **CŪKAS** dzīvsvārā. Piedāvājam piemaksas par lopu skaitu. Transports bez maksas. Tālr. 29353243, e-pasts: lases@inbox.lv.

SIA **Valinda** – **LIELLOPUS, JAUNLOPUS** dzīvsvārā. Tūlītēja samaksa. Tālr. 29434034.

Z/s **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA **AIBI** iepērk **LIELLOPUS, JAUNLOPUS, TEĻUS, JĒRUS**. Augstas cenas. Samaksa tūlītēja. Svairi. Tālr. 20238990.

SIA **Cēsu gaļas kombināts** par augstām cenām iepērk **JAUNLOPUS** un **LIELLOPUS**. Tālr. 26185703, 25573447.

Pērk **AUTOMAŠĪNAS**. Tālr. 27806461.

TRAKTORUS, PIEKABES, inventāru, vieglos auto. Tālr. 26104984.

SIA **Lateira** pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS** (arī apgrūtinātus un nenokārtotus), birzis un cirsmas visā Kurzemē. Labas cenas. Kārtojām dokumentus. Tālr. 27030802, mezi@lateira.lv.

Craftwood pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS** visā Latvijā, cena 1000–10 000 EUR/ha. Samaksa darījuma dienā. Atjaunojam taksāciju. Tālr. 26360308.

Pērk īpašumus ar **MEŽU, CIRSMAS**. Tālr. 25770062.

Pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS**, 1000–15 000 EUR/ha. Tālr. 25622269.

Pērk **CIRSMAS** izstrādei. Tālr. 25622269.

Pērk ozola un oša **ZĀGBALĶUS**, ozola un oša kamīnmalku (3 m). Tālr. 29997742.

APBALVOJUMUS, nozīmītes, figūras, papīra naudu, traukus. Tālr. 26499892.

RAGUS. Tālr. 22048516.

VAJADŽĪGI

Autoremonta **ATSLĒDZNIEKI** ar pieredzi, darbs vakaros. Tālr. 29242556, SIA **Merano** (41203062748).

SIA **Premium Wood** (41203050927) – **STRĀDNIEKI-CES** kokapstrādē. Darbs vienā maiņā. Tālr. 28761112.

STRĀDNIEKS celtniecības darbiem laukos ar savu transportu. Tālr. 29999204, Artūrs Miltovičs.

SIA **Bērzi plus** (41202008941) piedāvā darbu **VIRPOTĀJAM**. Ar transportu uz darbu nodrošina. Tālr. 29153902.

SIA **Vikotrans** (40103268183) – kravas automobiļu **VADĪTĀJI** ar C1, C kategoriju. Tehnikas ielā 1, Kuldīgā. Tālr. 26822461.

Paplašinot darbību, SIA **Otaņķu Dzironavnieks** (42103015892) aicina darbā E kategorijas **ŠOFERUS**. Tālr. 29185566.

DAŽĀDI

SALDUS AUTOSKOLĀ Kuldīgā – A, B, BE, C, CE, D kategorijas, 95. koda kursi. Tālr. 29194359.

AUTOSKOLA *Universāls* 26. aprīlī 18.00 Skrudas kultūras namā rīko B kategorijas kursus. Tālr. 26446270.

Brigāde **MAINA JUMTUS**, pieved jumta segumus, piedāvā fasādes siltināšanu un apdari, materiālu piegādi un citus darbus. Tālr. 22489517.

Visu veidu **JUMTA DARBI**. Tālr. 26844885.

Sertificēts **MEŽA TAKSATORS – STIGOŠANA, DASTOŠANA**. Tālr. 28358514.

SIA **Bērzi plus** notīra krūmu **APĀUGUMU** no laukiem un grāvjiem. Pērk zarus šķeldošanai un cirsmas izstrādei. Tālr. 29150380, 26458900.

Novāc **APĀUGUMU**. Tālr. 25622269.

Tīra un remontē **AKAS**. Tālr. 27448331.

Tīrām **DZIĻURBUMUS**. Tālr. 29296723.

KAPAKMEŅI Dzirnauvu ielā 42.

VĒLAS NOMĀT

BIOLOĢISKĀS lauksaimniecības uzņēmums par augstām cenām vēlas nomāt vai nopirkt lauksaimniecības **ZEMI** Rumbas vai Rendas pagastā, Kuldīgas novadā (varbūt arī nekopta). Izskatīsim visus piedāvājumus. Tālr. 29113529, 26670102.

IEPAZĪŠANĀS

VĪRIETIS (45, 176) vēlas iepazīties nopietnām attiecībām. Tālr. 26976798.

Dvēseļu dziedināšana
trešdien, 25. aprīlī, 18.00
draudzē **King of Glory**,
Liepājas ielā 9, Kuldīgā.
Kalpos mācītājs no Gruzijas
Selvio Oganessjans.

Esī mūsdienīgs!
www.307.lv
Sludinājumus laikrakstā **Kurzemnieks**
iesniedz ērti
no sava datora
307.lv

Viss par reklāmu **Kurzemniekā!**
Tālrunis 63324881.

PATEICĪBA

Sirsniņš paldies ārstei Mjasnikovai, reanimācijas nodaļas personālam, kas sniedza palīdzību Hermanim 15. aprīlī.

Ar pateicību – sieva

LĪDZJŪTĪBAS

Jo visa miesa ir kā zāle un visa viņas godība kā zāles zieds. Zāle nokalst, un viņas ziedi nobirst, bet Dieva vārds paliek mūžīgi. Bet šis ir tas vārds, kas jums tapis kā prieka vēsts sludināts.

/1.Pētera 1:24–25/

Esam kopā ar Elītu un viņas ģimeni, mammiņi un vecmāmiņu pavadot mūžībā.

Kuldīgas Vasarsvētku draudze

*Dusi saldi zemes rokās,
Lai tev sapņu nepietrūkst.
Mīļās rokas ziedus noklās,
Un tev silti vienmēr būs.*

/A.Straube./

Skumjās esam kopā ar Ivetu, no mammas atvadoties.

11.c klase un audzinātāja

*Un pēkšņi manā skanošā dārzā
Kādu rītu ir ienācis klusums,
Tik negaidīts un tik spalgs.*

/B.Saultis./

Skumju brīdī esam kopā ar Laimoni, Ēriku, Ivetu, mazbērniem, mazmazbērniem, **AUSTRU MILTRĪDU** mūžībā pavadot.

Sekcijas kaimiņi

*Bet reizēm, kaut grūti to saprast,
Viss vienā mirklī var irt.*

/Z.Purvs./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Aijai Zepai, dzīvesbiedru mūžībā pavadot. Tuvākās kolēģes **Ābelīte** un **Cirulīte**

*Cik gājums garš – nav izmērīts,
Cik bagāts bijis tas – nav svērts.
Bet mūžs ir pateicības vērts.*

/V.Kokle-Līviņa./

Jūtam tev līdzī, Ina, omīti mūžībā pavadot.

Supernetto kolektīvs

*Lēks saulīte citu rītu,
Meža galus zeltīdama,
Tu gulēsi mūža miegu
Baltā smilšu kalniņā.*

/T.dz./

Esam kopā ar Drosmu Špilīti, vīru smilšu kalniņā pavadot.

Kaimiņi Maņģenes ielā 1

Aiz katra paliek dzīve
Un pasacītais vārds,
Bet atmiņas tik dārgas
Sirds ilgi saglabās.
/M.Jansone./
Aizsaulē devusies mūsu mīļā
AUSTRA SALIŅA
(dzim. Štromberga;
30.05.1934. – 18.04.2018.)
Izvadīšana 24. aprīlī 14.00
no kapličas Aizputes ielā 39,
Kuldīgā, uz Kalna kapiem.
Tuvinieki

Gribi vienmēr zināt, kas jaunākajā **KURZEMNIEKA** numurā?
Klausies **KURZEMES RADIO**
■ pirmdienās,
■ trešdienās,
■ piektdienās
plkst. 7.45!
PRESES APSKATU

Par **SPORTA PASĀKUMIEM**, rezultātiem informējiet e-pastā: **inta.jansone@kurzemnieks.lv!**

www.kurzemnieks.lv.
Viss par reklāmu **Kurzemniekā!**
Tālrunis 63324881.

VĀRDA DIENAS

No 23. līdz 29. aprīlim
23. Jurģis (816), Juris (16 726), Georgs (428)
24. Visvaldis (727), Nameda (30), Ritvaldis (2)
25. Līksma (51), Bārbala (9)
26. Alīna (2977), Sandris (1517), Rūsiņš (20)
27. Tāle (8), Raimonda (196), Raina (82), Klementīne (18)
28. Gundega (1426), Terēze (456)
29. Vilnis (3526), Raimonds (6374), Laine (646)

Populārākie: Alīna un Juris.

Asociējas ar jautrību un gaismu

LĪKSMA PŪRE, strādā Nodarbinātības valsts aģentūras Kuldīgas nodaļā

– Mani audzināja oma, kura arī vārdu deva. Viņai bija krustmeita Līksma – pēc rakstura ļoti jautra, vienmēr priecīga. Kompānijās viņas vīrs Visvaldis spēlēja un Līksma dziedāja. Oma gribēja, lai esmu tāda pati jautrīte, tādēļ izvēlējās tādu vārdu. Kādreiz cilvēki mēdz teikt, ka viņiem savs vārds nepatīk, bet man ne reizi tā nav licies. Man patīk, ja kaut kas ir citādāk nekā pārējiem. Man arī nepatika, kad skolas laikā visiem bija jāstaigā vienādās formās, un droši vien nepatīktu ļoti populārs vārds. Ja uz ielas dzirdu, ka sauc Līksmu, vienmēr zinu, ka tieku uzrunāta es. Pazīstu vēl piecas vārdamāšas no Talsu puses, viena ir ļoti laba draudzene. Es bērniībā dzīvoju Sabīlē. Nereti cilvēki manu vārdu aizmirst un sauc par Smaidu, Līgu, Liesmu, Jautrīti, Gaismu. Laikam tāpēc, ka atmiņā palicis: vārds saistīts ar ko jautru. Pirms diviem gadiem dēls šajā dienā *uzdāvināja* mazmeitiņas dvīnītes, tāpēc šis ir dubultsvīnību

LAIKA ZIŅAS

ŠODIEN, 23. APRĪLĪ

Dienas garums – 14 st. 53 min.
Saula lec 5.56, riet 20.49.

Naktī +1°...+6°

Z A D
R A D
2–3 m/s

Dienā +10°...+11°

Z A D
R A D
4–5 m/s

RĪT, 24. APRĪLĪ

Dienas garums – 14 st. 59 min.
Saula lec 5.53, riet 20.52.

Naktī +6°...+7°

Z A D
R A D
4–5 m/s

Dienā +6°...+10°

Z A D
R A D
4–6 m/s

KONKURSS

Tēlotājmākslas spēle

157. kārtā

Šis mākslinieks (1838 – 1893) pazīstams ar Polijas batālo un vēsturisko ainu glezniecību, tā nacionālo garu stiprinādams laikā, kad nepastāvēja Polijas valsts. Dzimis kā devītais bērns 11 bērnu ģimenē. Par spīti zemajām sekmēm skolā, izņemot zīmēšanu, uzņēmts Krakovas Mākslas akadēmijā. Studējis arī Minhenē un Vīnē, tomēr atgriezies dzimtenē, kur nodzīvojis līdz mūža galam.

Atbildes gaidām līdz 25. aprīļa 11.00: Tēlotājmākslas spēle, Kurzemieks, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv, vai redakcijas durvju pastkastītē.
156. kārtas atbilde: Mērija Kasata. Jauna māte šuj, 1900. g.
Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Velta Višņevska, Ausma Kreidere, Indra Ābelīte, Mārcis Arājs, Edgars Kraukis, Guntis Obodņikovs, Ingars Neimanis.

SKAIDRO SPECIĀLISTS

Ar notariālu aktu – drošāk

Ināra Reliņa, zvērināta notāre

Veļos pārdot dzīvokli, bet grūti pateikt, kāda Kuldīgā tam būtu adekvāta cena. Vai notārs var sniegt arī šādu konsultāciju? Un vai tad, kad pircējs atrasts, noteikti jāiet pie notāra to reģistrēt? Kāda ir pakalpojuma maksa?

mājās vai arī kā notariālo aktu. Izvēloties pēdējo, iegūsi drošību un laiku, visi darījumi tiek sagatavoti un kārtoti elektroniski, visu līdzēju intereses un tiesības tiek aizsargātas un izskaidrotas, dokumenti tiek nekavējoties nosūtīti zemesgrāmatu nodaļai, lai īpašumtiesības reģistrētu. Lai jaunā īpašnieka tiesības uz dzīvokli reģistrētu zemesgrāmatā, pie notāra saņemst nostiprinājuma lūgumu būs jādodas arī tad, ja darījums noslēgts mājās. Taču tad svarīgi apzināties, ka par darījuma saturu un sekām at-

bildību uzņemas paši līguma slēdzēji. Zvērinātu notāru atlīdzību nosaka Ministru kabineta (MK) Noteikumi par zvērinātu notāru darbības atlīdzības taksēm un to noteikšanas kārtību (Nr.737). Pakalpojuma maksa būs atkarīga no tā, kādu notariālā apliecinājuma veidu līdzēji izvēlēsies. Ja tas būs publisks dokuments jeb notariālais akts, tad pēc MK noteikumiem notāra atlīdzība tiks aprēķināta atkarībā no darījuma summas. Taču, nezinošs konkrēto situāciju, pateikt precīzu maksu nav iespējams.

Notārs var pateikt tikai to, kāda ir dzīvokļa kadastrālā vērtība, savukārt tirgus vērtību visdrīzāk palīdzēs saprast nekustamā īpašuma vērtētājs. Likumdevējs noteicis, ka, kārtojot darījumus ar nekustamo īpašumu, var izvēlēties divus notariālā apliecinājuma veidus. Pirkuma līgumu var noslēgt privātā kārtā jeb, kā mēdz teikt,

ASTROLOĢISKĀ PROGNOZE

/24. – 30. aprīlis/

Jolanta Hercenberga, astroloģe

Auniem netrūks atzinības par labi padarīto. Darbā var rasties iespēja pārsēties svarīgākas personas krēslā un uzņemties atbildīgākus pienākumus. Profesionāli jādodas pretim jauniem apvēršņiem!

Vēršiem labvēlīgs laiks sadarbībai, dokumentu parakstīšanai un abpusēji izdevīgām saistībām. Nevajag censties visu darīt pašam! Atsaucīgu izpalīgu netrūks, ja tie tiks uzrunāti.

Dvīņi var paplašināt draugu loku, un ilgstoša draudzība var ieiet dvēseliski dziļākā fāzē. Ir vērts apdomāt, kuri cilvēki dzīvē šonedēļ ienāk un kādēļ.

Vēžiem lielākā uzmanība tiks karjerai un stratēģijai, kas nodrošinātu papildu ienākumus. Naudas lietās prāts darbosies pragmatiski, neļaujot emociju iespaidā novirzīties no mērķa.

Lauvām zināšanu ceļš bruģēts veiksmes akmeņiem. Var painīties, kā atsākt pārtrauktas studijas, pieteikties izaugsmes, gleznošanas, svešvalodas vai citos kursos.

Jaunavām var nākties šķirties no prāvākas summas, lai samaksātu rēķinu, apdrošināšanu vai atdotu aizņēmumu. Iespējams,

kāds vēlēšies arī naudu aizlienēt. **Svariem** jāiegādājas krājkasīte un jāņem tajā pirmā naudas zīme. Šonedēļ liktie materiālie pamati būs stabili un ienesīgi. Varbūt jāsāk biznesa pašiem?

Skorpioniem labāk mājās taisnību nemeklēt, jo tuvākie var būt neierasti kašķīgi. Toties darbā kāda ziņa iepriecinās tik ļoti, ka viņi būs kā spārns un laidelēsies starp kolēģiem šurpu turpu.

Strēlniekiem pavasarī atnesis ne vienu vien radošu ideju. Ja iepriekš tās apcerētas, nu radīsies iespēja piepildīt. Jaķeras klāt, neļaujot citu cilvēku šaubām sapņus sagraut.

Mežāžiem darbi jāmet pie malas un dzīvī jāielaiž vairāk prieka un liksmības. Jāatvēr laiks kopā ar draugiem, mīloto cilvēku un bērniem apmeklēt kādu kultūras vai sporta pasākumu.

Ūdensvīriem darbā pienācis lauru plūksanas laiks: būs atzīnība no priekšniecības un kolēģiem, labs darījums biznesā vai kāds piedāvājums, kas ceļ sabiedrisko statusu. Pelnīti!

Zivis, domājot par materiālo situāciju, beidzot var uzelpot. Neprognozējamība maciņā nu aiz muguras. Sirsniņa pukstēs romantiskos pavasara ritmos.

Čika laiks:
24.IV 21.40 – 23.40,
26.IV 12.50 – 27.IV 4.13,
29.IV 8.32 – 10.11.

GRĪBU ZINĀT

Uz dārzkopju jautājumiem gatava atbildēt dārzniece Rūta Valtiere. Uz jautājumiem par uzturu atbildēs uztura speciāliste Katrīna Spulniece-Aišpure (e-pasts: katrinaspulniece@inbox.lv). Zvaniet (63350565), un mēs nodosim viņām jūsu jautājumus!

Tumšs ir griķu un gārsas medus

Kāda sieviete jautā, vai labs medus var būt gandrīz melns. Viņai paskaidrots, ka bites to vākušas no facēlijām (nektārauga).

Zemnieku saimniecības *Baļlas* īpašniece, biškope Ieva Bergholde skaidro, ka facēlijās vākt medus ir gaiši dzeltens, ar labu garšu un smaržu. Savukārt melns ir griķu un gārsas medus. „Kad zied baltā gārsa, no tās vāktais medus ir gandrīz melns, salds un bez īpašas piegaršas. Arī griķu medus ir tumšs, bet tam ir specifiska smarža. Rudenī samērā tumšs mēdz būt lapu izsvīduma medus, bet tas nav melns. Katrā ziņā no tā, ka medus būtu sabojājies, melns tas nekļūst – tad tas rūgst.”

Jolanta Hercenberga